

Проект «Україна»

ПОВСТАННЯ ВІЙСЬКА ЗАПОРОЗЬКОГО 1630 РОКУ

Документи і матеріали

Уклав Тарас Ковалець

Харків
«ФОЛІО»
2017

УДК 94(477):323.269.6«1630»
ББК 63.3(4Укр)45
П79

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол № 9 від 26 квітня 2017 р.)

Упорядник, автор передмови і приміток

Тарас Ковалець, кандидат історичних наук, асистент кафедри історії України Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Рецензенти: **Дмитро Вирський**, доктор історичних наук, провідний науковий співробітник відділу української історіографії Інституту історії України НАН України

Володимир Пилипенко, кандидат історичних наук, доцент кафедри археології, етнології та краєзнавчо-туристичної роботи Чернігівського національного педагогічного університету імені Тараса Шевченка

Андрій Федорук, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Віталій Щербак, доктор історичних наук, професор кафедри історії України Київського університету імені Бориса Грінченка

Художник-оформлювач

Лариса Вировець

- © Т. Ковалець, упорядкування, передмова, примітки, художнє оформлення, 2017
- © Л. Вировець, художнє оформлення, 2017

ISBN 978-966-03-7927-5

ЗМІСТ

- Перелік документів 6
- Перелік умовних скорочень 14
- Передмова 16
- Археографічні зауваги 37
- Джерела (в перекладі українською мовою) 42
- Джерела (мовами оригіналів) 224
- Нобілітет 315
- Іменний покажчик 319
- Географічний покажчик 334
- Перелік використаних джерел та літератури 344

Дякую

рецензентам (за уважне прочитання і слушні поради),
P. Prof. Mirosławowi Nagielskiemu (за багаторічну підтримку
і цінні вказівки під час евристичного пошуку),
П. Проф. Вікторіві Коцуру (за велику допомогу у виданні цієї книжки),
Олексію Новікову, Міколе Волкаву та Zbigniewowi Hundertowi
(за виконання цифрових копій окремих матеріалів
в архівних установах України та Польщі),
Melchiorowi Jakubowskiemu, Христині Тимінській та Іванні Півторак
(за переклад і осучаснення німецькомовних джерел),
Grzegorzowi Kubackiemu
(за осучаснення тексту французькомовного документа),
Magdalenie Siemińskiej (за правку орфографії
окремих польськомовних документів),
Emilowi Kalinowskiemu
(за допомогу з перекладом латиномовного джерела),
працівникам видавництва «Фоліо», добрим фахівцям своєї справи,
а найбільше — своїй сім'ї за всебічну допомогу і перепрошую
за ті безліч годин, які витратив на цей збірник
замість того, щоб бути з Вами.

Упорядник

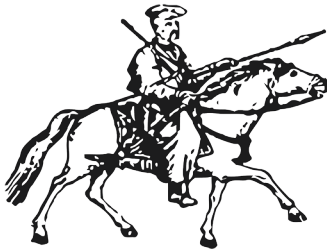
Żołnierz bije się o trzy rzeczy:

Aby poczcliwości swoje oddał Bogu, że o wiarę czyni,

Aby ziemię, która go wychowała i w której się urodził, bronił i ochronił,

Aby wolność i swobodę oddał potomstwu, którą wziął od przodków.

Анонім, XVII ст.^[1]

1 *Вояк б'ється за три речі:*

Щоб шанувати Бога, це він робить за віру,

Щоб землю, яка його вигодувала і на якій народився, боронив та охороняв,

Щоб волю і свободу, які взяв у предків, віддав нащадкам.

ВСз (розшифрування цього та інших скорочень див. у переліку скорочень), гкрпс 1947, с. 57

ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ

Актові записи, кореспонденція, свідчення інформаторів

1. **1629, липня 10, із Балабанівки**
Лист воєводи київського Стефана Хмелецького до підканцлера коронного Томаша Замойського (фрагмент)
2. **1629, вересня 4, із обозу під Степанівкою**
Лист С. Хмелецького до Т. Замойського
3. **1629, вересня 11, [із Варшави?]**
Лист невідомого [працівника королівської канцелярії Піотра Белецького?] до невідомого [великого маршалка литовського Яна-Станіслава Сапєги?] (фрагмент)
4. **1629, вересня 11, із обозу під Степанівкою**
Лист С. Хмелецького до Т. Замойського
5. **1629, вересня 12, із обозу під Степанівкою**
Лист [С. Хмелецького] до руського воєводи Станіслава Любомірського (фрагмент)
6. **1629, жовтня 29, із Варшави**
Лист короля Речі Посполитої Зигмунта III до гетьмана польного коронного Станіслава Конєцпольського (фрагменти)
7. **1629, листопада 11 (1)¹, із Січі**
Лист Війська Запорозького і гетьмана Левка Бута [до С. Хмелецького]
8. **1629, листопада 11, із Нового Меджибожа**
Лист С. Хмелецького до Зигмунта III (фрагмент)
9. **1629, листопада 11, із Нового Меджибожа**
Лист С. Хмелецького до Т. Замойського (фрагмент)
10. **1629, осінь, Львів**
Реєстри виплати жолду коронному військові
11. **1629, грудня 11 (1), із Січі**
Лист Війська Запорозького і гетьмана Л. Бута до старшого реєстру Григорія Чорного та реєстрових козаків

¹ Тут і далі спочатку наведено датування за новим стилем, у дужках — за старим. Відмінність між старим і новим стилем у XVII ст. становила 10 днів.

12. **1629, грудня 13 (3), із Черкас**
Лист Г. Чорного та реєстрових козаків
[до С. Хмелецького]
13. **1629, грудня 18, із Балабанівки**
Лист С. Хмелецького до Т. Замойського
14. **1629, грудня 31, із Яблунівки**
Лист С. Хмелецького до старости улановського
Александра Пясечинського
15. **1630, січня 11, із Черкас**
Лист королівських комісарів Миколая Кисіля
і Анджея Ранаховського до А. Пясечинського
16. **1630, січня 15, із Варшави**
Лист Зигмунта III до каштеляна краківського
Єжи (Юрія) Збаразького (фрагмент)
17. **1630, січня 15, із Варшави**
Лист Зигмунта III
до комісарів коронного війська (фрагмент)
18. **1630, січня 16, із Варшави**
Лист Зигмунта III до С. Конєцпольського
19. **1630, лютого 23, із Забожа**
Лист греко-католицького митрополита
Йосифа-Вельяміна Рутського до папського нунція,
кардинала Марчелло Сантакроче (регести)
20. **1630, березня 25, із Варшави**
Лист Зигмунта III до Війська Запорозького
21. **1630, квітня 6 (березня 27), Путивль**
Свідчення ієромонаха протосинкла Йосифа
і білого монаха Андрія Борецького
(фрагмент рапорту путивльських воєвод Міхаїла
Бутурліна і Владіміра Ляпунова у Посольський приказ)
22. **1630, квітня 7, із Бару**
Універсал С. Конєцпольського
до влади і лицарства Волинського воєводства
23. **1630, квітня 13, із Варшави**
Лист Зигмунта III до С. Конєцпольського
24. **1630, квітня 16, із Варшави**
Універсал Зигмунта III
до козаків та інших підданих Сіверщини
25. **1630, квітня 16, із Варшави**
Лист королівського секретаря Якуба Заджіка
до Т. Замойського (фрагмент)
26. **1630, квітня 17, із Бару**
Лист С. Конєцпольського до Зигмунта III
27. **1630, квітня 19, Терєбовля**
Запис у книзі прибутків та видатків
монастиря кармелітів у Терєбовлі

28. **1630, квітня 20, зі Львова**
Універсал коронного ротмістра
Лукаша Заленського до солтисів та людей,
котрі підлягають вибранецькій повинності
у Волинському воєводстві
29. **1630, квітня 25, із Шаргороду**
Лист брацлавського хорунжого Яна Джіка
до Т. Замойського (фрагмент)
30. **1630, квітня 29, з Орлі**
Лист старости м. Орля Станіслава Куроша
до польного гетьмана Великого князівства
Литовського князя Кшиштофа II Радзивіла (фрагмент)
31. **1630, травня 1, із Варшави**
Лист Зигмунта III до С. Конєцпольського (фрагмент)
32. **1630, травня 3, із Варшави**
Інструкція Зигмунта III для А. Пясечинського,
посла Речі Посполитої до Блискучої Порти (фрагмент)
33. **1630, травня 7 (квітня 27), зі Стародуба**
Лист сина боярського Васілія Тонкого
до брянських воєвод Фіодара Матвеевіча
і Тімафея Грігор'євіча (фрагмент)
34. **1630, травня 11, із Варшави**
Лист Зигмунта III до С. Конєцпольського (фрагмент)
35. **1630, травня 11, із Варшави**
Лист Зигмунта III
до любельського трибуналу (фрагмент)
36. **1630, травня 18, з-під Переяслава**
Лист С. Конєцпольського до Зигмунта III
37. **1630, травня 18, з-під Переяслава**
Універсал С. Конєцпольського
до шляхти і жовнірів Речі Посполитої
38. **1630, травня 20 (10), Путивль**
Свідчення Андрія, посланця
єрусалимського патріарха Теофана
(фрагмент рапорту путивльських воєвод
М. Бутурліна і В. Ляпунова)
39. **1630, травня 20 (10), Путивль**
Свідчення жителя Прилук Гната Гавриловича
(фрагмент рапорту путивльських воєвод
М. Бутурліна і В. Ляпунова)
40. **1630, травня 21, із Варшави**
Лист Зигмунта III до великого підканцлера
коронного Хермолауса Лігензи
41. **1630, травня 21, із Нестервару (Тульчина)**
Універсал старости брацлавського
Адама Каліновського до шляхти і жовнірів
Речі Посполитої

42. **1630, травня 22, із Варшави**
Лист Зигмунта III до С. Конєцпольського (фрагменти)
43. **1630, травня 24 (14), Вязьма**
Свідчення жителя Вязьми купця Івана Дубініна
(фрагмент рапорту вяземських воєвод Івана
Кашина, Даніли Заміцького і дяка Тімафея Агеєва)
44. **1630, травня 28, із Варшави**
Лист Я. Заджіка до воєводи дерптського
Каспра Денхофа
45. **[Б. д. — травень 1630 р.?], [б. м.]**
Рапорт невідомого воєводи
Московського царства (фрагмент)
46. **1630, червня 1 (травня 22), Путивль**
Свідчення чернігівця Кіндрата Вишневського
і товаришів (фрагмент рапорту путивльських
воєвод М. Бутурліна та В. Ляпунова)
47. **1630, червня 1, Житомир**
Скарга шляхтича Кшиштофа Лішки
на архімандрита Києво-Печерського монастиря
Петра Могилу
48. **1630, червня 2, із Варшави**
Лист Зигмунта III до С. Конєцпольського
49. **1630, червня 2 (травня 23), Путивль**
Свідчення сіверського селянина Якова Обухова
(фрагмент рапорту путивльських воєвод
М. Бутурліна і В. Ляпунова)
50. **1630, червня 4 (травня 25), Путивль**
Свідчення селянина Анікана Пастухова
(фрагмент рапорту путивльських воєвод
М. Бутурліна і В. Ляпунова)
51. **1630, червня 4 (травня 25), Вязьма**
Свідчення жителя Вязьми Тімафея Лелюхіна
(фрагмент рапорту вяземських воєвод І. Кашина,
Д. Заміцького і дяка Т. Агеєва)
52. **[Б. д. — 3—7 червня 1630 р.], [б. м. — Варшава?]**
Реляція невідомого про події
козацького повстання [із паперів П. Белецького?]
53. **[Б. д. — 1630 р., не раніше 25 травня — не пізніше 8 червня],
[б. м. — з-під Переяслава]**
Умови миру, запропоновані С. Конєцпольським
Війську Запорозькому
54. **[Б. д. — 1630 р., не раніше 25 травня — не пізніше 8 червня],
[б. м. — з-під Переяслава]**
Лист Війська Запорозького
та гетьмана Антона Бута до С. Конєцпольського
55. **1630, червня 8, під Переяславом**
Мирна угода між Річчю Посполитою
і Військом Запорозьким

56. 1630, червня 8, із Красноставу
Лист великого крайчого коронного
Якуба Собеського до Т. Замойського (фрагмент)
57. 1630, червня 12, із Варшави
Лист Зигмунта III до С. Конєцпольського (фрагмент)
58. 1630, червня 17, із Орлі
Лист С. Куроша до К. Радзивіла
59. 1630, червня 19, з-під Копачева
Лист сконфедерованого коронного війська
до Зигмунта III (фрагмент)
60. [Б. д. — 1630, після 8 — не пізніше 20 червня], [б. м.]
Лист кременецького старости
князя [Януша] Вишневецького до невідомого
61. 1630, червня 20, із Варшави
Анонімний лист про мирну угоду з козаками
62. 1630, липня 1, зі Львова
Анонімний лист про козацьке повстання
і жовнірську конфедерацію
63. 1630, липня 2, із Орлі
Лист С. Куроша до К. Радзивіла (фрагмент)
64. 1630, липня 12, Житомир
Протестація Йосифа-Вельяміна Рутського
до житомирського замкового уряду (фрагмент)
65. 1630, липня 15, із Варшави
Лист Зигмунта III до сконфедерованого
коронного війська (фрагмент)
66. 1630, липня 19, із Кілії
Лист капудан-паші Хасан-паші
до С. Конєцпольського (регести)
67. 1630, липня 31, з-під Акерману
Лист Хасан-паші до С. Конєцпольського (регести)
68. 1630, липня 31, з Акерману
Лист Муртаза-паші до С. Конєцпольського (регести)
69. 1630, серпня 5 (липня 26), Путивль
Свідчення монахів Прилуцького
і Печерського монастирів (фрагмент рапорту
путивльських воєвод М. Бутурліна і В. Ляпунова)
70. 1630, серпня 9, Київ
Маніфестація Війська Запорозького
про неприслання жолду
71. 1630, серпня 14 (4), Путивль
Свідчення путивльця Грігорія Гладкого
(фрагмент рапорту путивльських воєвод
Андрея Літвінава-Масальського та Ігната Уварова)
72. 1630, серпня 16, із Варшави
Лист Зигмунта III до Війська Запорозького

73. 1630, серпня 17, із Варшави
Лист П. Белецького до Я.-С. Сапеги (фрагмент)
74. 1630, серпня 26, із Варшави
Лист П. Белецького до Я.-С. Сапеги (регести)
75. 1630, «наприкінці місяця серпня», [б. м.]
Лист капудан-паші [Хасан-паші]
до С. Конєцпольського (фрагменти)
76. 1630, [б. д.] (кінець серпня — початок вересня),
із Константинополя
Пункти про дотримання Річчю Посполитою миру
із Близкучою Портою, складені великим візиром
Мехмед-пашею (фрагменти)
77. 1630, вересня 11, Житомир
Протестація від імені корсунського підстарости
Андрія Павловського
78. 1630, квітня 20 — вересня 17, із Варшави
Повідомлення інформатора Йогана Хемніца
для невідомих осіб у Гданську (фрагменти)
79. 1630, вересня 21 (11), Путивль
Свідчення путивльця Васілія Новікава
(фрагмент рапорту путивльських воєвод
А. Літвінава-Масальського та І. Уварава)
80. 1630, вересня 26, із обозу під Пеньківцями
Лист С. Конєцпольського до Зигмунта III (фрагмент)
81. 1630, вересня 27, із обозу на р. Русавці
Лист С. Конєцпольського до Хасан-паші (фрагменти)
82. 1630, [без місяця і числа — липень—вересень]
Звіт посольства А. Пясечинського
до Близкучої Порти (фрагменти)
83. 1630, вересня 29 — жовтня 7, з-під Ізмаїлу
Лист Муртаза-паші до Я. Заджіка (регести)
84. 1630, жовтня 17, із обозу під Пеньківцями
Лист С. Конєцпольського до Зигмунта III (фрагмент)
85. 1630, листопада 4, Житомир
Протестація шляхтича Івана Островецького
на запорозьких козаків
86. 1630, грудня 18, із Тикочіна
Лист Зигмунта III до С. Конєцпольського
87. 1631, червня 3 (травня 24), Севськ
Свідчення чернігівця Григорія Рубчинського
(фрагмент рапорту севського воєводи
Степана Стрешнева)
88. 1632, лютого 15 (25), Царіцин (Волгоград)
Свідчення царіцинських шпигунів п'ятдесятника
Васілія Угрімава з товаришами (фрагменти
рапорту царіцинського воєводи Льва Валконського
московському цареві Міхаїлу Фіодаравічу).

Матеріали сеймиків та сейму Речі Посполитої (осінь 1630 — березень 1631 рр.)

89. 1630, серпня 28, [б. м.]
Лист гнєзненського арцибіскупа Яна Венжика на великопольський сеймик (фрагмент)
90. 1630, [без місяця і числа — перед 4 вересня 1630 р.], [Варшава]
Королівська інструкція на сеймики (фрагмент)
91. 1630, 4 вересня, Житомир
Інструкція Київського воєводства на вальний сейм (фрагменти)
92. 1630, вересня 4, [Прошув]
Статті прошувського сеймика (фрагмент)
93. 1630, вересня 4, [Холм]
Сеймові пункти Холмського воєводства (фрагмент)
94. 1630, [без місяця і числа — осінь], [Белз]
Інструкція белзького сеймика (фрагмент)
95. 1630, [без місяця і числа — осінь], [Судова Вишня]
Інструкція вишенського сеймика (фрагмент)
96. 1630, [без місяця і числа — осінь], [Новогрудок]
Інструкція новогрудзького сеймика (фрагмент)
97. 1630, [без місяця і числа — осінь], [Сандомир]
Сеймові пункти Сандомирського воєводства (фрагмент)
98. 1631, січня 13 (3), із Канева
Лист Війська Запорозького реєстрового і старшого реєстру Тимоша Орендаренка до К. Радзивіла
99. 1631, січня 29, Варшава
Пропозиції Зигмунта III на вальному сеймі (фрагмент)
100. 1631, [без місяця і числа — не раніше 29 січня]
Думки панів сенаторів на пропоновані королем пункти (фрагмент щоденника сейму)
101. 1631, [без місяця і числа — не раніше 29 січня]
Думка Я. Заджіка на вальному сеймі (фрагмент)
102. [Б. д. — 1631, початок], [б. м. — Варшава]
Виступ С. Конєцпольського на вальному сеймі (регести)
103. 1631, лютого 11, із Варшави
Лист Зигмунта III із сейму до Війська Запорозького
104. 1631, лютого 11, із Варшави
Лист сеймових послів до Війська Запорозького

Літописні свідчення

- 105.** Повідомлення «Діаріуша» Піліпа-Казімера Абуховіча (Казимира Обуховича)
- 106.** Повідомлення Лизогубівського літопису
- 107.** Повідомлення літопису Григорія Грабянки
- 108.** Повідомлення «Літописця Дворецьких»
- 109.** Повідомлення «Літописця» Йоахима Єрлича
- 110.** Повідомлення Львівського літопису
- 111.** Повідомлення «Повісті про те, що сталося на Україні...»
- 112.** Повідомлення «Хроніки з літописців стародавніх» Феодосія Софоновича
- 113.** Повідомлення «Хроніки» Павла Пясецького
- 114.** Повідомлення Чернігівського літопису

Інші джерельні матеріали

- 115.** Опис Переяслава та околиць, залишений капітаном артилерії коронного війська Гійомом Левассером де Бопланом
- 116.** Повідомлення «Краткой летописи Малья России» українського історика Василя Рубана (фрагмент)
- 117.** Повідомлення в поемі «Fatum zaśosne» Самуеля-Хутора Шимановського
- 118.** Повідомлення в поемі «Mars saugomatski» С.-Х. Шимановського
- 119.** Повідомлення у політичному памфлеті «Історія русів»
- 120.** Повідомлення щоденника Анджея Кості-Збіроховського, товариша козацької хоругви коронного війська (фрагменти за 18 листопада 1629 р. — 17 червня 1630 р.)
- 121.** Повідомлення щоденника Владислава Халецького, товариша гусарської хоругви коронного війська (регести, фрагменти за 4 квітня — 8 червня 1630 р.)

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ВКМ	ваша королівська милість	WKM	Wasza Królewska Miłość
ВКнМ	ваша князівська милість	WXM	Wasza Książęca Miłość
ВЛ	ваша ласкавість	UW	Uprzejmość Wasza
ВМ	ваша милість, ваші милості	WM	Wasza Miłość, Wasze Miłości
ВМП	ваша милість пан	WMP	Wasza Miłość Pan, Wasz Mość Pan
ЇМПП	їх милості пани	IMPP	Ich Mość Panowie, Ich Miłości Panowie
ЙМП	його милість пан	JMP	Jego Miłość Pan
КЙМ ЙКМ	король його милість, його королівська милість	KJM JKM	Król Jego Miłość, Jego Królewska Miłość
КнЙМ ЙКнМ	князь його милість його князівська милість	XJM JXM	Książę Jego Miłość Jego Książęca Miłość
ММП	мій милостивий пан	MMP	mnie miłościwy Pan, mój miłościwy Pan
ММПП	мої милостиві пани, мені милостиві пани	MMPP	mnie miłościwi Panowie, moi miłościwi Panowie
п.	пан	р.	pan
ПММ	пан мій милостивий, пан мені милостивий	PMM	Pan mój miłościwy, Pan mnie miłościwy
ПНМ НМП	пане наш милостивий, пане нам милостивий; наш милостивий пан, нам милостивий пан	PNM NMP	Pan nasz miłościwy, Pan nam miłościwy; nasz miłościwy Pan, nam miłościwy Pan
пп.	пани, панове	рр.	panowie
ПСМ	пан свій милостивий	PSM	Pan swój miłościwy
РП	Річ Посполита	RP	Rzeczpospolita
св.	святий	św.	święty
ЯВ	ясновельможний	JW	Jaśnie Wielmożny
ЯО	ясноосвічений	JO	Jaśnie Oświecony
ЕМ	его милость	КЕМ	король его милость
ЕМП	его милость пан	РП	Речь Посполитая

ЛНБ	Відділ рукописів Львівської національної наукової бібліотеки імені Василя Стефаника
ЦДІАУ(К)	Центральний державний історичний архів України у м. Києві
ЦДІАУ(Л)	Центральний державний історичний архів України у м. Львові
AGAD	Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
AR	Archiwum Radziwiłłów
AZ	Archiwum Zamoyskich
BCz	Biblioteka im. XX Czarotoryskich w Krakowie
BJ	Biblioteka Jagiellońska w Krakowie
BO	Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu
BPANKr	Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie
BWUw	Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu
МК	Метрыка Коронна
SGKP	Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich

НОБІЛІТЕТ

Річ Посполита

король	Зигмунт III Ваза (Zygmunt III Waza)
принц	Владислав Ваза (Władysław Waza)

Військо Запорозьке

гетьман	Левко Іванович Бут (до 1 січня 1630 р.); Тарас Федорович (15 березня — 11 травня 1630 р.); Антон Конашевич Бут (11 травня — 8 червня 1630 р.)
старший реєстру	Григорій Савич Чорний (до 15 березня 1630 р.); Тиміш Орендаренко (від 8 червня 1630 р.)

Корона Польська

арцибіскуп гнєзненський	Ян Венжик (Jan Wężyk)
біскуп вармінський	Ян-Ольбрихт Ваза (Jan Olbrycht Waza)
біскуп київський	Богуслав Радошевський (Bogusław Radoszewski)
біскуп краківський	Марчін Шишковський (Marcin Szyszkowski)
біскуп площький	Станіслав Лубенський (Stanisław Łubieński)
великий крайчий коронний	Якуб Собєський (Jakub Sobieski)
возний генерал Київського воєводства	Іван Яцькович
війський брацлавський	Семен (Симеон) Байбуза (Semen vel Simeon Bajbuza)
гетьман польний коронний	Станіслав Конєцпольський (Stanisław Koniecpolski)
митрополит київський і галицький (греко- католицька церква)	Йосиф-Вельямін Рутський
митрополит київ- ський і галицький (православна церква)	Йов Борецький
писар польний коронний	Стефан Потоцький (Stefan Potocki)
підканцлер коронний	Томаш Замоєський (Tomasz Zamoyski)
підскарбій коронний	Хермолаус Лігенза (Hermolaus Ligęza)

підचाший коронний	Міколай Шенявський (Mikołaj Sieniawski)
стражник коронний	Ян Гошльціцький (Jan Goślicki) (до весни 1630 р.), Самуель Лащ-Тучапський (Samuel Łaszcz Tuczapski) (від весни 1630 р.)
хорунжий белзький	Міколай Локніцький (Mikołaj Łoknicki)
хорунжий брацлавський	Стефан Хмелецький (Stefan Chmielecki) (до 20 лютого 1630 р.)
Воєводи	
воєвода белзький	Рафал Лещинський (Rafał Leszczyński)
воєвода брацлавський	Стефан Потоцький (Stefan Potocki)
воєвода дерптський	Каспер Денхоф (Kasper Denhoff)
воєвода київський	Стефан Хмелецький (до 20 лютого 1630 р.)
воєвода познанський	Ян Опалінський (Jan Opaliński)
воєвода руський	Станіслав Любомірський (Stanisław Lubomirski)
воєвода сандомірський	Станіслав Конєцпольський (Stanisław Koniecpolski)
Каштеляни	
каштелян волинський	Ян-Кароль Корецький (Jan Karol Korecki)
каштелян галицький	Марчін Казановський (Marcin Kazanowski)
каштелян кам'янецький	Станіслав «Ревера» Потоцький (Stanisław Rewera Potocki)
каштелян краківський	Юрій (Єжи) Збараський (Jerzy Zbaraski) (до 30 липня 1631 р.)
каштелян льондзький	Ян Ловіцький (Jan Łowicki)
Старости і підстарости	
староста барський	Станіслав Конєцпольський (Stanisław Koniecpolski)
староста брацлавський	Адам Каліновський (Adam Kalinowski)
староста бузький	Станіслав Конєцпольський (Stanisław Koniecpolski)
староста вишенський	Міколай Коссаковський (Mikołaj Kossakowski)
староста вінницький	Адам Каліновський (Adam Kalinowski)
староста віський	Міколай Коссаковський (Mikołaj Kossakowski)
староста жидачівський	Ян Одживольський (Jan Odrzywolski)
староста калуський	Лукаш Жулкевський (Łukasz Żółkiewski)
староста кам'янецький	Стефан Потоцький (Stefan Potocki)
староста ковельський	Станіслав Конєцпольський (Stanisław Koniecpolski)
староста красноставський	Якуб Собеський (Jakub Sobieski)
староста кременецький	Януш Вишневецький (Janusz Wiśniowiecki)
староста лоївський	Адам Каліновський (Adam Kalinowski)

староста любецький	Адам Каліновський (Adam Kalinowski)
староста м. Орлі	Станіслав Курош (Stanisław Kurosz)
староста опочинський	Збігнев Олешницький (Zbigniew Oleśnicki)
староста покшивенський	Ян Дзялинський (Jan Działyński)
староста ризький (Рига перебувала під спільним управлінням Корони Польської і Великого князівства Литовського)	Анджей (Андрей) Сапеґа (білор. Андрэй Сапега, лит. Andrius Sapiega)
староста скальський	Міколай Хербурт (Mikołaj Herburt)
староста улановський	Александр Пясечинський (Aleksander Piaseczyński)
підстароста житомирський	Ян Вітинський (Jan Wityński)
підстароста корсунський	Андрій Павловський
Адміністрація Києва	
бурмістр	Яків Балака
війт	Стефан Кривкович
возний	Федір Мостицький (Fedor Mościcki)
городничий, намісник	Станіслав Вигура
Велике князівство Литовське	
великий канцлер	Альбрехт-Станіслав Радзивіл (білор. Альбрэхт-Станіслаў Радзівіл, лит. Albertas Stanislovas Radvila)
великий маршалок	Ян-Станіслав Сапеґа (білор. Ян Станіслаў Сапега, лит. Jonas Stanislovas Sapiega)
воєвода віленський	Лев Сапеґа (білор. Леў Сапега, лит. Leonas Sapiega)
гетьман польний	Кшиштоф II Радзивіл (білор. Крыштаф Радзівіл, лит. Kristupas Radvila)
каштелян віленський	Міколай Глебовіч (білор. Мікалай Глябовіч, лит. Mikalojus Hlebovičius)
староста віленський	Абрахам Голуховський (Abraham Gołuchowski)
староста слонімський	Ян-Станіслав Сапеґа (білор. Ян Станіслаў Сапега, лит. Jonas Stanislovas Sapiega)
Блискуча Порта	
султан	Мурат IV (тур. Dördüncü Murat)
великий візир	Мехмед-паша (тур. Mehmed Paşa)
капудан-паша	Хасан-паша (тур. Hasan Paşa)
очаківський каймакам	Муртаза-паша (тур. Murtaza Paşa)
патріарх єрусалимський	
патріарх єрусалимський	Теофан III (грецьк. Θεοφάνης Γ')

Кримське ханство

кримський хан	Джанібег-Герай (<i>крим. Canibek Geray</i>)
калга-султан	Девлет-Герай (<i>крим. Devlet Geray</i>)
мурза Буджацької (Малонагайської) орди	Кантемир (<i>крим. Kantemir, Kantimur</i>)

Молдавське князівство

молдавський господар	Александру V Коконул Міхня (<i>рум. Alexandru Coconul Michnea</i>) (до 29 квітня 1630 р.) Мойсей Могіла (<i>рум. Moise Movilă</i>) (з 29 квітня 1630 р.)
----------------------	---

Московське царство

цар	Міхаїл Фіодаравіч Раманав (<i>рос. Михаил Федорович Романов</i>)
патріарх московський	Філарет Нікітіч (<i>рос. Филарет Никитич</i>)
брянські воєводи	Фіодар Матвєєвіч (<i>рос. Федор Матвеевич</i>), Тімафєй Грігор'євіч (<i>рос. Тимофей Григорьевич</i>)
вяземські воєводи	Іван Кашин (<i>рос. Иван Кашин</i>), Даніла Замицький (<i>рос. Данила Замицкий</i>)
путивльські воєводи	Міхаїл Бутурлін (<i>рос. Михаил Бутурлин</i>), Владімір Ляпунов (<i>рос. Владимир Ляпунов</i>); Андрей Літвінав-Масальський (<i>рос. Андрей Литвинов-Масальский</i>), Ігнат Уварав (<i>рос. Игнат Уваров</i>)
севський воєвода	Степан Стрешнев (<i>рос. Степан Стрешнев</i>)
царіцинський воєвода	Лєв Валконський (<i>рос. Лев Волковский</i>)

Королівство Швеція

король	Ґустав II Адольф (<i>швед. Gustav II Adolf</i>)
--------	---

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

А

- Абрамовіч Миколай (Мікалай) 58
 Абрамовіч Ян 58
 Абрахамовіч Зигмунт
 139, 272, 279, 347
 Абуховіч Піліп-Казімер 13, 196, 300
 Агєєв Тімафей 9, 98, 107
 Айтімер-мурза 34, 151, 159, 278
 Аладь'їн Фіодар 156, 281
 Александр V Коконул, *див.*:
 Міхня Александр V Коконул
 Алі-ага 140, 164, 272, 286
 Андрій, посол 8, 91, 246, 247
 Анібаль (Аннібаль), *див.*: Строцький
 (Строцці) Миколай-Аннібаль
 (Анібаль, Ганібель, Ганнібал,
 Влох, Ханібаль, Ханнібаль)
 Антон Конашевич,
див.: Бут Антон Конашевич
 Антонович Владимир 197, 300, 346
 Антонович Михайло 17, 156, 281, 345
 Апанович Олена (Елена)
 74, 179, 236, 295, 345, 346
 Апельман Вільгельм 59
 Арандаренко Тимоха, *див.*:
 Орендаренко Тиміш Михайлович
- ### Б
- Бабченко (Бабиченко,
 Бобаченко) Федір 28, 123, 261
 Байбуза Семен (Симеон)
 116, 218, 256, 313, 315
 Балдирь Фіодар 8, 168, 288
 Балика Яків (Яцько) 143, 274, 317
 Барновський-Могила Мірон
 45, 66, 232, 348
 Барсуков Іван 156, 281
 Бахадір-Герай 151
 Бачинський Ян 126, 178, 264, 294
 Бевзо Олександр 17, 204, 304, 345
 Беджицький Станіслав 60
 Белецький Піотр 6, 9, 11, 30,
 31, 34, 44, 108, 148, 225, 252
 Білоус Наталя 49, 348
 Бобятинський Миколай 59
 Бодемброк Готард 58
 Бодянский Олександр
 205, 214, 305, 310, 346, 348
 Бокій Ян 56
 Болдырь Фетька,
див.: Балдирь Фіодар
 Болесбутицький [?], шляхтич
 128, 266
 Боньк-Лянцкоронський Ян
 22, 49, 57, 61, 77, 206, 207, 215,
 221, 227, 238, 306, 311, 314
 Боплан Гійом Левассер де
 13, 209, 215, 307, 345
 Бордяк, старшина 116, 117, 256
 Борецький (Борецкой) Андрій
 (Ондреї) 73, 145, 157, 236
 Борецький (Борецкой) Йов (Иев)
 73, 91, 93, 109, 142, 144, 145,
 146, 156, 157, 201, 252, 315
 Борецький Стефан 201
 Бориславський, шляхтич 55
 Борисюк Зоя 345
 Боровицький Олександр
 122, 178, 294
 Боротко, старшина 117, 256
 Борсуков Івашко, *див.*: Барсуков Іван
 Боряк Генадій 138, 346
 Бохун Томаш 17, 85, 92, 94, 95, 98, 99,
 100, 106, 107, 108, 246, 247, 346
 Браге Тихо 58
 Брехуненко Віктор
 38, 52, 126, 228, 345

- Бубновський Левко 28, 120, 259, 260
 Буджішевський Єжи 49, 55, 215, 227, 311
 Буковецький Якуб 60
 Бут Антон Конашевич 2, 9, 16, 28, 114, 116, 121, 256, 257, 260, 312, 315
 Бут Левко (Левон) Іванович 6, 28, 53, 64, 66, 120, 223, 227, 229, 230, 236, 260, 315
 Бут Павло 120, 198
 Бутлер Якуб 19, 26, 59, 70, 90, 97, 104, 112, 223, 234, 245, 248, 251, 253, 259
 Бутурлін (Бутурлин) Міхаїл (Михалка) 7, 8, 9, 10, 39, 73, 91, 94, 100, 104, 106, 142, 144, 236, 246, 273, 275, 318
 Буяльський Піотр 56
- В**
- Ваза Владислав IV 54, 59, 98, 121, 123, 126, 146, 315
 Ваза Густав II Адольф 61, 121, 132, 133, 144, 155, 206, 269, 281, 305, 318
 Ваза Зигмунт III 6—12, 18, 19, 24—27, 36, 47, 52, 58, 59, 69—72, 75, 76, 78, 83, 84, 86, 88, 95, 97, 103, 123, 124, 126, 127, 130, 138, 147, 157, 163, 164, 166, 179, 193, 194, 206, 207, 226, 228, 234, 235—239, 241—244, 247, 248, 251, 262, 265, 268, 271, 276, 282, 285, 286, 287, 295, 298, 305, 306, 315, 345, 347, 348
 Ваза Ян-Ольбрихт 47, 315
 Валконський Лев 11, 168, 288, 318
 Венжик Ян 12, 171, 290, 315
 Вестерфельд Абрахам ван 346, 350
 Веруський Стефан 57, 215, 311
 Вибіцький Анджей 62
 Вигура Станіслав 143, 317
 Вирський Дмитро 2, 116, 251, 348
 Висоцький Єжи 130, 138, 221, 267, 271, 314
 Вітинський Ян, *див.*: Вітинський Ян
 Вишневецький (Вишневецький) Костянтин (Костентин) 9, 132, 165, 287
 Вишневецький Януш 10, 113, 127, 131, 201, 265—268, 303, 309, 315, 316
 Вишневецький Ярема 100, 106, 120, 132, 213, 345
 Вишневецькі, рід 121, 201
 Вишевський Кіндрат 100
 Вільковський Томаш 60
 Вільковський Ян 60
 Вітинський Ян 101, 137, 153, 165, 249, 279, 286, 317
 Владислав IV, *див.*: Ваза Владислав IV
 Владислав, принц, *див.*: Ваза Владислав IV
 Влодек Валеріан 55
 Вовк Костянтин 28, 117, 122, 256, 261
 Волкаў Мікола 4
 Воєвудзький Анджей 135, 221, 270, 314
- Г**
- Гаврилович Гнат 8, 94
 Ганібель (Ганнібал), *див.*: Строчький (Строчці) Миколай-Аннібаль (Анібаль, Ганібель, Ганнібал, Влох, Ханібаль, Ханнібаль)
 Гарасим, *див.*: Герасим, козак
 Гарбуза (Гарбуз) Дем'ян 28, 120, 259, 260
 Герасим, козак 101, 102, 250
 Гладкі, рід 144
 Гладкой Григорей, *див.*: Гладкий Грігорій
 Гломбоцький, шляхтич 202, 303
 Глябовіч Мікалай, *див.*: Глебовіч Миколай
 Голубуцький Володимир 33, 348
 Голуб Магдалена 101
 Голуб Юрій 101
 Гордієнко Дацько 110, 253, 265
 Горностаї, рід 201
 Госсє, рід 216
 Грабянка Григорій 13, 197, 198, 301, 345, 346
 Григорій (Григорей), диякон 73, 236
 Григорій (Григір Савич), гетьман, *див.*: Чорний Григорій (Григір, Грицько, Гриць) Савич
 Грицькевич Станіслав 137
 Грицько (Грицко), козачок 102, 250
 Грицько (Гриць), гетьман, *див.*: Чорний Григорій (Григір, Грицько, Гриць) Савич

Грушевський Михайло 64, 69, 117,
120, 126, 148, 149, 158, 186, 187,
189—192, 230, 231, 259, 261, 348

Г

Галавін Алексей 108
Гераї, рід 45, 184
Гладкий Грігорій 10, 40, 144, 275
Глебовіч Миколай 60, 317
Глембоцькі, рід 202
Гневош Миколай 58
Годжонтковський Хієронім 23
Гожковський Ян 221, 314
Голуховський Абрахам 113, 254, 317
Гонзага-Мишковський Фердинанд
61
Гошльцький Ян 48, 316
Граціані Гаспар 62
Граціані Ян 62
Грігор'євіч Тімафей 8, 85, 318
Гурський Александер-Марціан 56
Гурський, старшина 63, 230
Густав Адольф,
див.: Ваза Густав II Адольф

Д

Данілав Міхаїл 247
Дацько, див. Гордієнко Дацько
31, 32, 110, 111, 127
Дворецькі (Дворецкие), рід
13, 198, 346
Девлет-Герай III 45, 138, 185, 318
Денхоф Герард (Герхард) 59
Денхоф Каспер 9, 24, 26, 98, 249, 316
Денхоф Магнус-Ернест
26, 28, 59, 97, 103, 248, 251
Денхоф Оттон 59
Денхоф Фридерик 59
Денхоф Ян 58, 59
Денхофи, рід 59
Джалалій Філон 122, 261
Джанібек-Герай 45, 150, 160, 318
Джик Ян 8, 23, 81, 241
Джялинський Ян 56, 317
Добек (Добко), шляхтич 62
Довгань (Долгаль) Данило 63, 230
Домбровський Ян 61
Домінік, князь, див.: Заславський-
Острозький Владислав-Домінік
Дорошенко Михайло
120, 122, 126, 184
Драч Іван 214, 348

Дрваленський Анджей 36
Дроєвський (Дрохойовський) Анджей
135, 221, 270, 314
Дубінін Іван 9, 98

Є

Єжевський Анджей 55
Єло-Малинський (Єло-Малінський)
Данило (Даніель) 57
Єремєєв Гавріл 100
Єрлич Йоахим 13, 198, 301, 347
Єфремав Нікіта 168

Ж

Жалінський Самуель 57
Жельонка Станіслав
135, 221, 269, 314
Жмайло Марко 122, 160
Жукович Платон
126, 143, 148, 184, 192, 348
Жулкевський Лукаш
54, 189, 215, 316
Жултовський Ян 61

З

Заблоцький, старшина
28, 121, 259, 260
Заджик Якуб 7, 9, 11, 12, 23, 24, 26, 77,
98, 99, 163, 183, 238, 249, 286, 297
Заленський Лукаш 8, 80, 81, 240
Заміцький Даніла 9, 98, 107
Замойський Томаш 6—8, 10, 18—20,
23, 25—27, 31, 36, 42, 43, 45, 47,
54, 56, 65, 77, 81, 127, 224, 225,
229, 231, 238, 241, 265, 315
Засельський (Залуський),
старшина 28, 121, 259
Заславський Юрій (Єжи) 61, 62
Заславський-Острозький
Владислав-Домінік
27, 31, 110, 128, 252, 266
Затиркевич Григорій 65, 231
Збараський Юрій (Єжи)
7, 26, 27, 31, 69, 234, 316
Збараські, рід 218
Зигмунт III, див.: Ваза Зигмунт III

И

Іван, див.: Іван, козачок
Іосиф, див.: Йосиф, протосинкл

I

Іван, козачок 102, 250
 Іваниченко Роман 346
 Івашкевич (Івашкович) Ян 127, 265

Й

Йосиф, протосинкл
 7, 73, 91, 236, 246

К

Казановський Марчін 48, 55, 316
 Каленик, *див.*: Прокопович Каленик
 Каліновський Адам
 8, 55, 76, 79, 96, 238, 248, 316, 317
 Калющенко (Калущенко, Кулачинський,
 Кулащенко, Кулащик) Гаврило
 28, 122, 261
 Камінський, шляхтич 217, 312
 Кантемир
 (Кантимір, Кантімер, Кантімур)
 18, 34, 45, 54, 67, 82, 140,
 141, 151, 160, 164, 225, 229,
 232, 241, 273, 286
 Капуста Кузьма 116, 256
 Карпінський Кшиштоф 56
 Карський, ротмістр
 112, 200, 253, 303
 Качковський Олександр 116, 256
 Кашин Іван 9, 98, 107
 Кашовський Хенрик
 211, 212, 308, 345
 Квілінський Кшиштоф 60
 Кизим Богдан 35, 143, 274
 Кисіль Адам 46
 Кисіль Миколай 7, 20—22, 46,
 53, 68, 69, 185, 225, 229, 233
 Клічановський, шляхтич
 135, 221, 270, 314
 Ковалець Тарас 2, 22, 23, 79, 90,
 221, 239, 245, 314, 345, 347
 Ковальковський Марчін 110
 Коженювський Юзеф 44, 348
 Кожіцький Ярош 221, 312, 314
 Конашевич-Сагайдачний Петро
 49, 105, 110, 116, 122, 123, 197, 301
 Конєцпольський (Конєц Польской,
 Конєцполскій, Конєцпольскою,
 Конєцьполскою, Конєцьпольський)
 Станіслав 6—12, 18, 19, 23—36,
 38—40, 47, 52, 65, 70, 74, 75, 78,
 79, 83, 86, 88, 90, 92—95, 97, 100,
 103, 105—108, 110, 114, 116,

118, 122, 126, 127, 138, 140—142,
 144—146, 148, 150, 151, 155, 157,
 158, 160, 163, 164, 166, 167, 182,
 184, 189—192, 196—199, 204—
 208, 212, 213, 223, 226, 234, 236,
 237, 239—241, 243—248, 251,
 255—257, 265, 272—275, 277,
 282—284, 286—288, 300—302,
 304—306, 309, 310 315, 316, 347

Конєцпольський Стефан 57
 Кониский Георгий 348
 Корєцький Ян-Кароль
 48, 112, 113, 134, 254, 269, 316
 Корєцькі, рід 201
 Коробка Федір [?] 32, 110, 252, 253
 Корсак Марчін 137, 138
 Коссаковський Анджей (Єнджей) 58
 Коссаковский Миколай 58, 216, 316
 Костя-Збіроховський Адам 216, 221
 Костя-Збіроховський Анджей
 13, 29, 30, 32, 114, 135, 215,
 219, 222, 223, 270, 310, 314
 Костя-Збіроховський Миколай
 216, 219
 Костя-Збіроховський Теодор 219
 Костя-Збіроховський Юзеф 219
 Костя-Збіроховський Ян 219, 313
 Кравченко Володимир 205, 305, 346
 Кравець Ярема 345
 Красновойський, шляхтич 200, 303
 Красновойські, рід 200, 349
 Красносельський (Красносельський),
 шляхтич 112, 201, 253
 Красноставський, шляхтич 200, 303
 Крашінський Єжи (Григорій) 57
 Кривкович Стефан 143, 274, 317
 Крикун Микола 52, 345
 Крип'якевич Іван 72, 235, 345
 Крушижевський Войцех 102, 250
 Крушинський Єжи 50, 215
 Кулага-Петражицький Іван
 28, 120, 122, 144, 259, 260
 Кулак Іван 100
 Куліш (Кулиш) Пантелеймон
 28, 99, 201, 259, 345
 Курєцький Піотр 60
 Курош Станіслав 8, 10, 24, 26, 28,
 30, 34, 82, 128, 130, 136, 137, 241,
 266, 267, 271, 317, 348
 Курцевич Іван,
див.: Йосиф, протосинкл
 Кшичевський Миколай 57

Л

Лабенцький Піотр 56
 Лаврін, посол 65, 237
 Лапка, шляхтич 135, 270
 Ласько (Ласко) Даниель (Даниель)
 165, 287
 Латиш Юрко
 28, 109, 114, 121, 252, 259, 260
 Лащ-Тучапський Александер 221
 Лащ-Тучапський Самуель
 22, 23, 48, 57, 78, 110, 133, 135,
 137, 157, 189, 199—201, 206, 207,
 215, 217, 221, 222, 227, 239, 253,
 269, 271, 302, 303, 306, 316
 Левон Іванович, див.:
 Бут Левко (Левон) Іванович
 Лещинський Рафал 316
 Лелюхін Тімафей 9, 107
 Лисаковський Миколай 40, 56, 311
 Литвак Борис 38, 349
 Лігенза Хермолаус
 8, 95, 136, 247, 315
 Ліпницький Владислав 55, 215, 311
 Літвінав-Масальський Андрей
 10, 11, 144, 156, 275, 281, 318
 Ліхачьов Фіодар 247
 Лішка Кшиштоф 9, 101—103, 249
 Лішка Хелена 101
 Ловицький Ян 182, 316
 Ловчицький Ежи 55
 Локніцький Миколай 60, 316
 Лубенський Станіслав 19, 26, 315
 Луцій Емілій Паулюс Македонський
 181
 Льоде Кшиштоф 98, 249
 Любомірський Станіслав
 6, 19, 27, 46, 226, 316
 Лянцкоронський, шляхтич,
 див.: Боньк-Лянцкоронський Ян
 Ляпунов Владімір (Володька)
 7—10, 73, 91, 94, 100, 104, 106,
 142, 144, 236, 246, 273, 275, 318

М

Малов Александр (Александр) 17, 99
 Мансур, рід 45
 Мануйленко (Мануленко, Мануйлович)
 Михайло (Мисько) 8, 28, 122, 261
 Матвеевіч Фіодар 8, 85, 318
 Матюшкін (Матюшкін) Максим
 (Моксим) 94, 247

Мелентій (Мелентеи), чернець
 92, 93, 246
 Менчинський (Менчінський)
 Бальтазар (Бальцер)
 49, 57, 112, 202, 227, 253
 Мехмед-Герай III 160, 163, 184
 Мехмед-паша 11, 152, 278, 317
 Микита, козак 101, 102, 250
 Миколаївський (Миколаевський),
 слуга 102, 250
 Михаїл Федорович, див.:
 Раманав Михаїл Фіодаравіч
 Михайлина Павло 37, 348
 Мицик Юрій 17, 37, 41, 51, 52, 64, 65,
 114, 132, 179, 198, 205, 208, 228,
 231, 254, 295, 305, 345, 346
 Мишковський Владислав 55
 Мишковський Фердинанд-Гонзага,
 див.: Гонзага-Мишковський
 Фердинанд
 Мишчинський, полковник 202, 303
 Міно́р, ротмістр 56
 Міньковський Михайло 126, 264
 Михаїл Фіодаравіч, див.:
 Раманав Михаїл Фіодаравіч
 Міхня Александр V Коконул
 44, 232, 245, 318
 Міхня Раду 44
 Могила Єремія 49
 Могила Мойсей 90, 245, 318
 Могила Петро 9, 90, 101, 249
 Могила Симеон 90, 245
 Мостицький Федір 143, 144, 274, 317
 Мочарський Миколай 49, 57, 216, 227
 Мурат IV 317
 Мурат-паша 78
 Муртаза-паша 10, 11, 138, 140,
 141, 159, 163, 164, 272, 273,
 283, 286, 317
 Мыцьк Юрій, див.: Мицик Юрій

Н

Надажицький Стефан 57
 Надольський Самуель-Станіслав 59
 Наливайко Андрій [?] 62, 230
 Наливайко Северин 62
 Некрасав (Некрасов) Алексей (Алексей)
 93, 247
 Німчук Василь 38, 349
 Новіков (Новиков) Васілій (Василей)
 11, 156, 157, 281, 282
 Новіков Олексій 4

О

- Оборський Марчін 128, 266
 Обухов Федір (Федор) 105
 Обухов Яків (Яков) 9, 104, 105
 Обухович Казимир,
див.: Абуховіч Піліп-Казімер
 Одживольський Ян 57, 215, 311, 316
 Олешніцький Збігнєв 56, 317
 Олізар-Волчкевич Людовік
 157, 219, 313
 Оладьин Федор, *див.*: Аладь'їн Фіодар
 Ондrei, *див.*: Андрій, посол
 Оніховський, поручник 113, 254
 Опалінський Ян 316
 Орак-мурза (Урак-мурза)
 34, 141, 151, 159, 273, 278, 283
 Орендаренко (Оренда) Тиміш
 (Тимотеус, Тимофій, Тимош,
 Тимошка) Михайлович
 (Мігайлович) 12, 17, 33, 145,
 148, 149, 178, 204, 220, 262, 264,
 294, 295, 304, 314, 315
 Островецький (Островецкий)
 Іван (Іван) 11, 165, 286, 287
 Островецький (Островецкий)
 Семен 165, 166, 287
 Островецькі (Островецкие), рід
 166, 287
 Острозький Василь-Костянтин
 49, 348

П

- Павловський (Павловский) Андрій
 (Андрей) 11, 153, 279, 317
 Павловський Самуель 110, 219, 253
Парадовський Міхал 47, 49, 50,
 55—62, 112, 113, 116, 347
 Пастухов Анікан 9, 106
 Пачановський Ян 194, 298
 Пашенко Роман 64
 Пашковський Лаврентій
 28, 122, 261
 Пепльовський Альберт 60
 Перехриста Захаріяш 123, 261
 Петро, челядник 199, 302
Пилипенко Володимир 2
 Пирський Матвій 28, 122, 261
Півторак Іванна 4
 Плєцький, шляхтич 112, 253
 Подорецький, конфедерат
 135, 221, 270, 314
 Полесько Григорій 35, 143, 274

- Помпей Гней Великий 181
 Понговський Адам 60, 200
 Понговські, рід 60
 Попель, посполитий 202, 303
 Посе Габріель Йорансон 59
 Потоцький Міколай 56, 215
 Потоцький Станіслав 48, 56, 189,
 199, 200, 222, 223, 302, 316
 Потоцький Стефан 56, 315, 316
 Прала (Прало, Праліч) Федір
 28, 120, 259, 260
 Прокопович Каленик
 28, 120, 259, 260
 Прунський (Пронський)
 Александер-Октавіан 58
 Прунський (Пронський) Александер
 58
 Прушіновський Адам 61
 Прушіновський Александер 61
 Псарський Фелікс 62
 Пшежджецький Якуб
 130, 138, 221, 267, 271, 314
 Пшиленцький (Пшиленський)
 Хермолай-Александер 57
 Пясецький Павел 13, 206, 305, 347
 Пясецинський Александер 7, 8, 11,
 21, 67, 68, 84, 156, 161—163, 193,
 232, 233, 242, 284, 285, 298, 317

Р

- Радзівіл Альбрехт-Станіслав 317
 Радзівіл Кшиштоф II 8, 10, 12, 24,
 26, 30, 34, 82, 128, 136, 178, 241,
 266, 271, 298, 317, 348
 Радзівіл Лавінія 36
 Радзівілі, рід 128
 Радковський Анджей 55
 Радшевський Богуслав 225, 315
 Раманав Міхал Фіодаравіч
 11, 91, 93, 94, 167, 168, 169, 246,
 247, 288, 318
 Раманав Філарет Нікітіч
 91, 246, 247, 282, 318
 Ранаховський Анджей 7, 20—22,
 45, 53, 68, 69, 185, 225, 229, 233
 Ратке Андреа 59
 Ратовський, шляхтич 131, 268
 Реджеб-паша Кульгавий 163, 279
 Ришковський Єнджей 110
 Рогуський Альберт 55
 Розен Рейнольд фон 61
 Романов Михайл Фёдорович, *див.*:
 Раманав Міхал Фіодаравіч

Романов Филарет Никитич,
див.: Раманав Філарет Нікітічъ
 Роткер Давід 59
 Рубан Василь 13, 16, 210, 308, 348
 Рубчинський (Рубчинской) Афанасій
 (Офонасій) 167, 288
 Рубчинський (Рубчинской) Григорій
 (Гришка) 11, 167, 288
 Рудницький Стефан 17, 33, 348
 Рудніцький Ян 135, 221, 270, 314
 Руліковський Едвард
 52, 201, 217, 349
 Руссель Якоб 121, 144
 Рутський (Рудський) Йосиф-Вельямін
 7, 10, 71, 137, 204, 304, 315
 Рушінський Ян 135, 221, 269, 314
 Рушковський Анджей 218, 312

С

Сава, чернець 137
 Савич Григорій (Грицько),
див.: Чорний Григорій
 (Григір, Грицько, Гриць) Савич
 Сагайдачний Петро, *див.*:
 Конашевич-Сагайдачний Петро
 Садовський (Садковський)
 Марчін (або Миколай)
 61, 135, 216, 221, 269, 311, 314
 Сантакроче Марчелло 7, 71
 Сапега (Сапега) Анджей
 (Андрій, Андрэй) 57, 317
 Сапега (Сапега) Ян-Станіслав
 (Ян-Станіслау)
 6, 11, 23, 25, 44, 57, 148, 225, 317
 Сарповський, шляхтич 50, 227
 Свіліцький Олександр 28, 122
 Селіпський Степан 178
 Серебжиський, шляхтич 221, 314
 Серебковіч Кшиштоф 54, 229
 Сигизмунд III, *див.*: Ваза Зигмунт III
 Симеон, *див.*: Могила Симеон
 Сираковський (Шіраковський,
 Шераковський) Анджей
 55, 311
 Скидан Карпо 120
 Сливницький Олександр,
див.: Свіліцький Олександр
 Смотрицький Мелетій 158, 261
 Снятицький (Снятыцкой)
 Ярем'ян (Ярем'ян) 102, 250
 Собеський Якуб
 10, 31, 127, 200, 265, 315, 316
 Соколок Василь 28, 122, 261

Соленик, козак 158, 282
 Сорока Іван 28, 120, 259, 260
 Софонович Феодосій
 13, 205, 305, 346
 Стоцький Александер 60
 Стрешнев Степан 11, 167, 288, 318
 Строці, рід 49
 Строцький (Строці) Миколай-
 Аннібаль (Анібаль, Ганібель,
 Ганнібал, Влох, Ханібаль,
 Ханнібаль) 49, 56, 200, 219,
 227, 253, 256, 302, 311, 348
 Строцький (Строці) Якуб 20, 303
 Струсь, шляхтич 56
 Сулейман-паша 78, 239
 Сулішовський Станіслав 55

Т

Тарас, *див.*: Федорович Тарас
 Тарновецький (Тарновецкий)
 Павел (Павел) 165, 287
 Телепнев Ефим, *див.*: Телепнев Єфім
 Теофан, патріарх
 8, 91—93, 246, 247, 317
 Тесленко Ігор 49, 200, 348
 Телепнев Єфім 94, 247
 Тимінська Христина 4
 Тиміш (Тимотеус, Тимофій, Тимош,
 Тимошка) Михайлович,
див.: Орендаренко (Оренда)
 Тиміш (Тимотеус, Тимофій,
 Тимош, Тимошка)
 Михайлович (Мигайлович)
 Томкевіч Владислав 17, 126, 184, 185,
 186—188, 191, 192, 222, 223, 347
 Тонкий Васілій 8, 85
 Туровець Іван 123, 261
 Турченко Федір 345
 Трizza (Трызна) Павел-Піотр
 (Павел-Пётр) 113, 254
 Трясило Тарас, *див.*: Федорович Тарас
 Туровець Іван 28, 123
 Тшечеський (Тшечський) Станіслав
 31, 118, 129, 257, 276
 Тшинський, шляхтич 43, 224, 225
 Тшинські, рід 43

У

Уварав (Уваров) Ігнат (Игнат)
 10, 11, 144, 156, 275, 281, 318
 Увелінський Ярош
 114, 134, 220, 221, 269

Угрімав (Угримов) Васілій (Васька)
168, 169, 288, 289
Уленецький (Уланіцький) Флоріан
60, 68
Устинов Семен 105, 106

Ф

Фалінський Кшиштоф 219, 220, 313
Федорович Тарас
2, 16, 17, 29, 33, 41, 78, 85, 89, 93,
108, 109, 115, 117—119, 126, 133,
153, 165, 184—186, 193, 197—
199, 203, 205, 206, 208, 210, 211,
213, 214, 217, 218, 228, 247, 258,
279, 287, 300—302, 304, 305, 308—
310, 315, 346, 348
Федорук Андрій 2, 37, 348
Федько, слуга 73, 236
Феофан, *див.*: Теофан, патріарх
Фетька, *див.*: Федько, слуга
Філарет (Филарет) Нікітч (Никитич),
див.: Раманав Філарет Нікітч
Філон, *див.*: Джалалій Філон
Флоря Борис (Баріс)
17, 94, 246, 247, 346

Х

Халецький, шляхтич 174
Халецький Владислав 13, 222
Халецький Оскар 222
Ханнібаль (Ханібаль),
див.: Строцький (Строці)
Міколай-Аннібаль
(Анібаль, Ганібель, Ганнібал,
Влох, Ханібаль, Ханнібаль)
Хасан-паша 10, 11, 138, 140, 150, 158,
161, 272, 277, 283, 284, 317
Хемніц Йоган-Фрідріх 11, 154,
225, 226, 232, 233, 273, 280
Хербурт Миколай 55, 317
Хмельницький Богдан
51, 205, 305, 345, 346, 347, 350
Хмелецький Стефан 6, 7, 18, 20, 21,
41—44, 45, 46, 50, 52—54, 64,
65—69, 141, 186, 224—233, 316
Хожельський Якуб 61
Хоз'юш, шляхтич 216
Хоїнський Анджей 130, 135, 138,
214, 221, 267, 270, 271, 314
Хоментовський Станіслав 221
Хомич Пашко 178, 294

Ц

Цетнер Александер
48, 55, 113, 215, 227, 311

Ч

Чалованський Александер
130, 138, 221, 267, 271
Чарнецький Павел 31, 49, 57, 118,
129, 215, 227, 257, 266, 311
Чарнецький Стефан 49, 228, 231
Чвелін Шимон 62
Чечуга, старшина 28, 120, 259, 260
Чолованський,
див.: Чалованський Александер
Чоповський Александер 59
Чорний Григорій (Григір, Грицько,
Гриць) Савич 6, 7, 20—22, 43,
46, 51, 53, 62, 64—66, 109, 116,
119, 145, 185—187, 189, 199, 206,
207, 225, 228, 229, 231, 252, 256,
257, 275, 305, 306, 315

Ш

Шагін-ара 139—141, 272, 273
Шагін-Герай 92, 184, 246
Шенявський Миколай 316
Шимановський Самуель-Хутор 13,
66, 211—213, 308, 309, 345, 347
Шин-Гирей, *див.*: Шагін-Герай
Шишковський Марчін 19, 315
Шіраковський (Шіраковський),
див.: Сираковський (Шіраковський,
Шіраковський) Анджей
Шпар Густав Еріксон 58
Шьвїрський, шляхтич 217, 312
Шьлівніцький (Шьлівінський)
Каспер (Гаспер) 60, 261
Шьялдонковський (Шьльондковський)
Анджей 22, 32, 33, 47, 50,
206, 207, 216, 220, 226, 227,
305, 306, 311, 313

Щ

Щербак Віталій 2
Щиглівський Богдан 35, 143, 274

Ы

Ыосиф, *див.*: Йосиф, протосинкл

Ю

Юдицький Базилій (Василь) 59

Я

Яблонський Станіслав
28, 123, 131, 261
Яблонський, шляхтич 131, 268
Яковенко Наталя 32, 49, 348
Якубенко Мацько 64, 230
Яніковський Ян-Станіслав 61
Яцьковський (Яцковський) Іван (Іван)
153, 165, 166, 279, 287, 315
Яшенський Хектор 36

А

Abrahamowicz Zygmunt,
див.: Абрахамовіч Зигмунт
Abramowicz Jan, див.: Абрамовіч Ян
Abramowicz Mikołaj,
див.: Абрамовіч Миколай
Aitimir murza, див.: Айтимер-мурза
Aleksander, gospodar, див.:
Міхня Александру V Коконул
Alexandru Cocomul, див.: Міхня
Александру V Коконул
Ali aga, див.: Алі-ага
Anibal (Annibal), див.: Строцький
(Строці) Миколай-Аннібаль
(Анібаль, Ганібель, Ганнібал,
Влох, Ханібаль, Ханнібаль)
Anton Konaszewicz,
див.: Бут Антон Конашевич
Apelman Wilhelm,
див.: Апельман Вільгельм
Assam basza, див.: Хасан-паша
Augustyniak Urszula 82, 348

В

V.J.R. 206, 347
Babcienko Fedor, див.: Бабченко Федір
Vaczuński Jan, див.: Бачинський Ян
Vajbuza Semen (Symeon),
див.: Байбуза Семен (Симеон)
Baliński Michał 196, 303, 347
Bałyka Jasko,
див.: Балака Яків (Яцько)
Barnovschi Movilă Miron, див.:
Барновський-Могила Мірон
Barnowski Miron, див.:
Барновський-Могила Мірон
Вақ-Lanckoroński Jan, див.:
Боньк-Ляндкоронський Ян
Beauplan Levasseur Guillaume de,
див.: Боплан Левассер Гійом де
Bernawski, див.:
Барновський-Могила Мірон
Biedrzycka Agnieszka 38, 347
Biedrzycki Stanisław,
див.: Беджицький Станіслав
Bielecki Piotr, див.: Белецький Піотр
Bobiatyński Mikołaj,
див.: Бобятинський Миколай
Bodembrock Gottard,
див.: Бодемброк Готард
Bohun Tomasz, див.: Бохун Томаш
Boki Jan, див.: Бокій Ян
Bolesbutycki, див.:
Болесбутицький [?], шляхтич
Boniecki Adam
45, 116, 201, 216, 220, 349
Borecki, див.:
Борецький (Борецкой) Йов (Иев)
Borek Piotr 347
Borowiak Albert 347
Bordziak, див.: Бордяк, старшина
Borotko, див.: Боротко, старшина
Borowiak Albert 347
Borowicki Aleksander,
див.: Боровицький Олександр
Bostel Ferdynand 62, 347
Bubnowski Lewko,
див.: Бубновський Левко
Budziszewscy (Budziszowscy), рід
349
Budziszewski Jerzy, див.:
Буджішевський Єжи
Bujalski Piotr, див.: Буяльський Піотр
But (Boty, Buth, Buty) Anton, див.: Бут
Антон Конашевич

But Lewko, *див.*:

Бут Левко (Левон) Іванович

Butler (Buthler) Jakub,

див.: Бутлер Якуб

С

Całowański Aleksander,

див.: Чалованський Александер

Cedrowski 347

Cetner Aleksander,

див.: Цетнер Александер

Chemnitz Johann Friedrich,

див.: Хемніц Йоган-Фрідріх

Chmielecki Stefan,

див.: Хмелецький Стефан

Chmielecki, шляхтич 116

Choiński Andrzej,

див.: Хоїнський Анджей

Chomętowski Stanisław,

див.: Хоментовський Станіслав

Chomicz Paszko, *див.*: Хомич Пашко

Chorzelski Jakub,

див.: Хожельський Якуб

Czałowański Aleksander,

див.: Чалованський Александер

Czarniecki Paweł,

див.: Чарнецький Павел

Czarniecki Stefan,

див.: Чарнецький Стефан

Czarny Hrehory

(Hrehor, Hryszko, Hryčko) Sawicz,

див.: Чорний Григорій

(Григір, Грицько, Гриць) Савич

Czczuha, *див.*: Чечуга, старшина

Czołowański,

див.: Чалованський Александер

Czwelin Simeon, *див.*: Чвелін Шимон

D

Dačko, *див.*: Гордієнко Дацько

Denhoff Fryderyk,

див.: Денхоф Фридерик

Denhoff Gerard (Gerhard),

див.: Денхоф Герард (Герхард)

Denhoff Jan, *див.*: Денхоф Ян

Denhoff Kasper, *див.*: Денхоф Каспер

Denhoff Magnus Ernest,

див.: Денхоф Ернест-Магнус

Denhoff Otton, *див.*: Денхоф Оттон

Denhoffowie, *див.*: Денхофи, рід

Denoff, *див.*: Денхоф Ернест-Магнус

Dinof, *див.*: Денхоф Ернест-Магнус

Dolhal,

див.: Довгань (Долгаль) Данило

Domagala Kamil 59, 218, 346

Dominik, князь, *див.*: Заславський-

Острозький Владислав-Домінік

Dönhoffen, *див.*: Денхофи, рід

Drešcik Jan Jakub 346, 350

Drojewski (Drochojowski) Andrzej,

див.: Дроєвський

(Дрохойовський) Анджей

Drwaleński Andrzej,

див.: Дрваленський Анджей

Działyński Jan, *див.*: Дзялинський Ян

F

Falińscy, рід 349

Faliński Krzysztof,

див.: Фалінський Кшиштоф

Fedorowicz Taras,

див.: Федорович Тарас

Filon, *див.*: Джалалій Філон

Floria Boris, *див.*: Флоря Барис (Борис)

G

Gajdka Krzysztof 82, 348

Galitzin Augustin 346

Gąsiorowski Antoni 48, 349

Geray Bahadır, *див.*: Бахадір-Ґерай

Geray Canibek, *див.*: Джанібек-Ґерай

Geray Devlet, *див.*: Девлет-Ґерай III

Geray Mehmed, *див.*: Мехмед-Ґерай III

Gniewosz Mikołaj,

див.: Ґневош Миколай

Godziatkowski Hieronim, *див.*:

Ґоджонтковський Хієронім

Głęboccy, *див.*: Глембоцькі, рід

Gołuchowski Abraham,

див.: Ґолуховський Абрахам

Gonzaga-Myszkowski Ferdynand,

див.: Гонзага-Мишковський

Фердинанд

Gorzkowski Jan, *див.*: Ґожковський Ян

Goślicki Jan, *див.*: Ґошльіцький Ян

Gratiani Jan, *див.*: Граціані Ян

Graziani Gaspar (Gasparo),

див.: Граціані Гаспар

Gurski (Górski) Aleksander Marcyan,

див.: Ґурський Александер-

Марціан

Gurski, *див.*: Ґурський, старшина

Gustav Adolf,

див.: Ваза Ґустав II Адольф

Gustav Eriksson Sparre,
див.: Шпар Густав Еріксон
 Gustaw Adolf,
див.: Ваза Густав II Адольф

Н

Halecki, *див.: Халецький, шляхтич*
 Halecki Oskar, *див.: Халецький Оскар*
 Halecki Władysław,
див.: Халецький Владислав
 Hanibal (Hannibal), *див.: Строцький*
 (Строці) Миколай-Аннібаль
 (Анібаль, Ганібель, Ганнібал,
 Влох, Ханібаль, Ханнібаль)
 Hantemir, *див.: Кантемир*
 (Кантимір, Кантімер, Кантімур)
 Harbuza, *див.: Гарбуза (Гарбуз) Дем'ян*
 Herburt Mikołaj, *див.: Хербурт Миколай*
 Hlebavičius Mikalojus,
див.: Глебовіч Миколай
 Hołub Jerzy, *див.: Голуб Юрій*
 Hołub Magdalena, *див.: Голуб Магдалена*
 Hoziuszowie, *рід 349*
 Hozjusz, *див.: Хоз'юш, шляхтич*
 Hrehor (Hryszko, Hryčko) Sawicz,
див.: Чорний Григорій
 (Григір, Грицько, Гриць) Савич
 Hundert Zbigniew
 4, 49, 50, 58, 110, 347
 Husejn aga 153, 279

I

Iwazskiewicz (Iwazskowicz) Jan,
див.: Івашкевич (Івашкович) Ян

J

Jabłoński Stanisław,
див.: Яблонський Станіслав
 Jabłoński, *див.: Яблонський, шляхтич*
 Jakubenko Maćko,
див.: Якубенко Мацько
 Jakubowski Melchior 4
 Jasiński Hektor,
див.: Яшенський Хектор
 Jeło Maliński Daniel,
*див.: Єло-Малинський (Єло-
 Малінський) Данило (Даніель)*
 Jerlicz Joachim, *див.: Єрлич Йоахим*
 Jeżewski Andrzej,
див.: Єжевський Анджей
 Judycki Bazyli (Wasył, Wasil),
див.: Юдицький Базилій (Василь)

K

Kaczkowski,
див.: Качковський Олександр
 Kalenik (Kalennik),
див.: Прокопович Каленик
 Kalinowski Adam,
див.: Каліновський Адам
 Kalinowski Emil 4
 Kałuszczenko (Kałuszczzenko,
 Kułaszczyk, Kułaczuński),
*див.: Калющенко (Калущенко,
 Кулащик, Кулачинський,
 Кулащенко) Гаврило*
 Kamiński, *див.: Камінський, шляхтич*
 Kantemir (Kantymir, Kantimur),
див.: Кантемир
 Kapusta, *див.: Капуста Кузьма*
 Karpiński Krzysztof,
див.: Карпінський Кшиштоф
 Karski, *див.: Карський, ротмістр*
 Kaszowski Henryk,
див.: Кашовський Хенрик
 Kazanowski Marcin,
див.: Казановський Марчін
 Kisiel Mikołaj, *див.: Кисіль Миколай*
 Kizim Bogdan, *див.: Кизим Богдан*
 Kliczanowski,
див.: Клічановський, шляхтич
 Koniecpolscy, *рід 50, 347*
 Koniecpolski Stanisław,
*див.: Конєцпольський (Конєц
 Польской, Конєцполскій,
 Конєцпольской, Конєцполскои,
 Конєцьпольський) Станіслав*
 Koniecpolski Stefan,
див.: Конєцпольський Стефан
 Korecki Jan Karol,
див.: Корецький Ян-Кароль
 Korobka, *див.: Коробка Федір [?]*
 Korsak Marcin, *див.: Корсак Марчін*
 Korzeniowski Józef,
див.: Коженевський Юзеф
 Kossakowski Mikołaj,
див.: Коссаковський Миколай
 Kossakowski Andrzej (Jeźrzej), *див.:
 Коссаковський Анджей (Єнджей)*
 Kościa-Zbirohowski Andrzej, *див.:
 Костя-Збіроховський Анджей*
 Kościa-Zbirohowski Jan,
див.: Костя-Збіроховський Ян
 Kovalets Taras, *див.: Ковалець Тарас*
 Kowalkowski Marcin,
див.: Ковальковський Марчін

Kozicki (Koziecki, Koziocki),
див.: Кожіцький Ярош
 Krasieński Jerzy (Herhory), *див.:*
 Крашінський Єжи (Григорій)
 Krasnosielski, *див.:* Красносельський
 (Красносільський), шляхтич
 Krasnowojscy, *див.:* Краснойські, рід
 Kruszyński Jerzy,
див.: Крушинський Єжи
 Krywkowicz Stephan,
див.: Кривкович Стефан
 Krzyczewski Mikołaj,
див.: Кшичевський Миколай
 Kułaha Iwan,
див.: Кулага-Петражицький Іван
 Kubacki Grzegorz 4
 Kurecki Piotr, *див.:* Курецький Піотр
 Kurosz Stanisław,
див.: Курош Станіслав
 Kwiliński Krzysztof,
див.: Квілінський Кшиштоф

L

Lanckoroński,
див.: Боньк-Лянцкоронський Ян
 Lawrin, *див.:* Лаврін, посол
 Lepszy Kazimierz 349
 Leszczyński Rafał,
див.: Лецинський Рафал
 Lewon Iwanowicz, *див.:*
 Бут Левко (Левон) Іванович
 Ligęza Hermolaus,
див.: Лігенза Хермолаус
 Lipnicki Władysław,
див.: Ліпницький Владислав
 Liszka Helena, *див.:* Лішка Хелена
 Liszka Krzysztof, *див.:* Лішка Кшиштоф
 Lode Krzysztof, *див.:* Льоде Кшиштоф
 Lubomirski Stanisław,
див.: Любомірський Станіслав
 Lucius Aemilius Paullus Macedonicus,
див.: Луцій-Емілій Паулюс
 Македонський

Ł

Łabęcki Piotr, *див.:* Лабенцький Піотр
 Łapka, *див.:* Лапка, шляхтич
 Łaszcz-Tuczapski Aleksander, *див.:*
 Лащ-Тучапський Александер
 Łaszcz-Tuczapski Samuel,
див.: Лащ-Тучапський Самуель
 Łoknicki Mikołaj,
див.: Локніцький Миколай

Łotysz Jurko, *див.:* Латиш Юрко
 Łowczycki Jerzy,
див.: Ловчицький Єжи
 Łowicki Jan, *див.:* Ловіцький Ян
 Łubieński Stanisław,
див.: Лубенський Станіслав
 Łusakowski Mikołaj,
див.: Лисаківський Миколай

M

Maksymiuk Katarzyna 22, 347
 Malinowski Mikołaj 347
 Manuilenko Misko,
див.: Мануйленко (Мануленко,
 Мануйлович) Михайло (Місько)
 Męczyński (Męciński) Baltazar (Balcer),
див.: Менчинський (Менчинський)
 Бальтазар (Бальцер)
 Mihnea Radu, *див.:* Міхня Раду
 Milewski Dariusz 45, 348
 Minor, *див.:* Мінор, ротмістр
 Mińkowski Michał (Michajło),
див.: Мінковський Михайло
 Moczarski Mikołaj,
див.: Мочарський Миколай
 Mohyla (Mohiła) Mojżesz,
див.: Могила Мойсей
 Mościcki Fedor,
див.: Мостицький Федір
 Movilă Ieremia, *див.:* Могила Єремія
 Movilă Moise, *див.:* Могила Мойсей
 Movilă Petru, *див.:* Могила Петро
 Movilă Simion, *див.:* Могила Симеон
 Murtazâ pasza, *див.:* Муртаза-паша
 Myszkowski Ferdynand, *див.:* Гонзага-
 Мишковський Фердинанд
 Myszowski Władysław,
див.: Мишковський Владислав

N

Nadarzycki Stefan,
див.: Надажицький Стефан
 Nadolski Samuel Stanisław, *див.:*
 Надольський Самуель-Станіслав
 Nagielski Mirosław 4, 347
 Naliwajko, *див.:* Наливайко Андрій [?]
Niesiecki Kasper 49, 50, 56, 60,
112, 113, 137, 202, 349

O

Oborski Marcin,
див.: Оборський Марчін

Obuchowiczowie, рід 347
 Odrzywolski Jan,
див.: Одживольський Ян
 Okolski Szymon 61, 261, 347
 Oleśnicki Zbigniew,
див.: Олешніцький Збігнєв
 Olizar-Wołczkiewicz,
див.: Олізар-Волчкевич Людовік
 Onichowski,
див.: Оніховський, поручник
 Opaliński Jan,
див.: Опалінський Ян
 Orak murza, *див.: Орак-мурза*

P

Paczanowski Jan,
див.: Пачановський Ян
 Paczyński (Panczyński) Jan,
див.: Бачинський Ян
Paradowski Michał,
див.: Парадовський Міхал
 Paszenko Roman,
див.: Пашенко Роман 230
 Paszkowski (Puskowski),
див.: Пашковський Лаврентій
Pauli Żegota 347
 Pawłowski Samuel,
див.: Павловський Самуель
 Pągowsy, *див.: Понговські, рід*
 Pągowski Adam,
див.: Понговський Адам
 Piasecki Paweł,
див.: Пясецький Павел
 Piaseczyński Aleksander,
див.: Пясецинський Александер
 Plecki, *див.: Плецький, шляхтич*
 Podorecki,
див.: Подорецький, конфедерат
 Polesko Hrehory,
див.: Полесько Григорій
 Pompeius Gnaeus Magnus,
див.: Помпей Гней Великий
 Posse Gabriel Jöransson,
див.: Посе Габріель Йорансон
 Potocki Mikołaj,
див.: Потоцький Миколай
 Potocki Stanisław,
див.: Потоцький Станіслав
 Potocki Stefan,
див.: Потоцький Стефан
 Prała Fedor, *див.: Прала Федір*
 Proskura Suszczański Theodor
 175, 292

Pruński (Proński) Aleksander Oktawian,
див.: Прунський (Пронський)
 Александер-Октавіан
 Prusinowski Aleksander, *див.:*
 Пурушіновський Александер
Przeddziecki Alexander 347
 Przeździecki Jakub,
див.: Пшежджецький Якуб
Przyboś Adam 346
 Przyłęcki (Przyłęski) Hermołaj
 Aleksander, *див.:*
 Пшиленцький (Пшиленський)
 Хермолай-Александер
Przyłęcki Stanisław 50, 58, 347
 Pyrski, *див.: Пирський Матвій*

R

Radkowski Andrzej,
див.: Радковський Анджей
 Radoszewski Bogusław,
див.: Радовешвський Богуслав
 Raduł, *див.: Міхня Раду*
 Radziwiłł Krzysztof,
див.: Радзивіл Кшиштоф II
 Radziwiłłowa Lawinia,
див.: Радзивіл Лавінія
 Ranachowski Andrzej,
див.: Ранаховський Анджей
 Ratke Andrea, *див.: Ратке Андреа*
 Ratowski, *див.: Ратовський, шляхтич*
 Recep Paşa Topal,
див.: Реджеб-паша Кульгавий
 Roguski Albert,
див.: Роґуский Альберт
 Rosen Reinhold von
див.: Розен Рейнольд фон
 Rotker Dawid, *див.: Роткер Давід*
 Rudnicki Jan, *див.: Рудніцький Ян*
Rulikowski Edward,
див.: Руліковський Едвард
 Rusiński Jan, *див.: Рушінський Ян*
 Russel Jakob, *див.: Руссель Якоб*
 Ruszkowski Andrzej (Jędrzej),
див.: Рушковський Анджей

S

Sadowski (Sadkowski) Marcin
 (або Mikołaj),
див.: Садовський (Садковський)
 Марчін (або Миколай)
 Santacroce Marcello,
див.: Сантакроче Марчелло

Sapiega Andrius,
див.: Сапера Анджей (Андрей)

Sapiega Jonas Stanislovas,
див.: Сапера Ян-Станіслав

Sapieha Andrzej,
див.: Сапера Анджей (Андрей)

Sapieha Jan Stanisław,
див.: Сапера Ян-Станіслав

Sarpowski,
див.: Сарповський, шляхтич

Selipski Stephan,
див.: Селіпський Степан

Serebkowicz Krzysztof,
див.: Сербкович Кшиштоф

Serebrzyski,
див.: Сербжиський, шляхтич

Siemińska Magdalena 4

Sieniawski Mikołaj,
див.: Шенявський Миколай

Sierakowski (Sirakowski) Andrzej,
див.: Сираковський (Шіраковський, Шераковський) Анджей

Sigismundus rex, *див.: Ваза Зигмунт III*

Simeon, wojewoda,
див.: Могила Симеон

Sobieski Jakub, *див.: Собеський Якуб*

Sokołec Wasil, *див.: Соколок Василь*

Solennik, *див.: Соленик, козак*

Soliman basza, *див.: Сулейман-паша*

Soroka Iwan, *див.: Сорока Іван*

Strocki Mikołaj Annibal,
див.: Строцький (Строці) Миколай-Аннібаль (Анібаль, Ганібель, Ганнібал, Влох, Ханібаль, Ханнібаль)

Strocki Jakub, *див.: Строці Якуб*

Suliszowski Stanisław, *див.: Сулішовський Станіслав*

Syrakowski Andrzej, *див.: Сираковський (Шіраковський, Шераковський) Анджей*

Szczygłowski Bohdan, *див.: Щиглівський Богдан*

Szelągowski Adam 83, 348

Szymanowski Samuel Hutor, *див.: Шимановський Самуель-Хутор*

Szyszowski Marcin, *див.: Шишковський Марчин*

Š

Šahin aga, *див.: Шаґін-ага*

Šeptuckyj Andreas 72, 347

Ś

Śladkowski (Ślatkowski, Śładkowski),
див.: Шльядковський (Шльондковський) Анджей

Śliwicki (Śliwiński), *див.: Шлівніцький (Шльвінський) Каспер (Гаспер)*

Świlicki (Switecki) *див.: Свілицький (Світецький) Олександр*

Świrski, *див.: Шьвірський, шляхтич*

T

Taras, *див.: Федорович Тарас*

Timoszenko, *див.: Орендаренко Тиміш Михайлович*

Tiszkiewicz Stanisław 175, 292

Tomkiewicz Władysław,
див.: Томкевич Владислав

Tryzna Paweł Piotr,
див.: Трызна (Трызна) Павел-Піотр (Павел-Пётр)

Trzeciecki (Trzeciecki) Stanisław,
див.: Тшечеський (Тшечецький) Станіслав

Trzyński, *див.: Тшинський, шляхтич*

Turowiec Iwan, *див.: Туровець Іван*

Tymosz (Tymotheus) Michajłowicz,
див.: Орендаренко (Оренда) Тиміш (Тимотеус, Тимофій, Тимош, Тимошка) Михайлович (Мигайлович)

Uleniecki (Ułanicki) Florian,
див.: Уленецький (Уланіцький) Флоріан

Uruski Seweryn 49, 101, 349

Uwiliński (Uwiliński) Jarosz,
див.: Увелінський Ярош

W

Walaszek Adam 163, 285, 347

Waza Jan Olbrycht,
див.: Ваза Ян-Ольбрихт

Waza Władysław, *див.: Ваза Владислав*

Waza Zygmunt, *див.: Ваза Зигмунт III*

Westerveld Abraham van,
див.: Вестерфельд Абрахам ван

Wężyk Jan, *див.: Венжик Ян*

Wielowiecky, шляхтич 152, 278

Wieruski Stefan,
див.: Веруський Стефан

Wilkowski Jan, *див.: Вільковський Ян*

Wilkowski Tomasz,
див.: Вільковський Томаш
 Wiśniowiec, *див.: Вишневецькі, рід*
 Wiśniowiecki Janusz,
див.: Вишневецький Януш
 Wiśniowiecki Jeremi,
див.: Вишневецький Ярема
 Władysław (Władisław), królewicz,
див.: Ваза Владислав
 Włodek Walerian,
див.: Влодек Валеріан
 Wojewódzki Andrzej,
див.: Воєвудзький Анджей
 Wołk Konstanty, *див.: Вовк Костянтин*
 Woronicz Filon 175, 292
Wójcicki Kazimierz 198, 301, 347
 Wysocki Jerzy, *див.: Висоцький Єжи*

Z

Zabłocki, *див.: Заблоцький, старшина*
 Zachariasz, *див.: Перехриста Захаріяш*
 Zadzik Jakub, *див.: Заджик Якуб*
 Załęski Łukasz, *див.: Заленський Лукаш*
 Zamoyski Tomasz,
див.: Замойський Томаш

Zasielski (Zaluski), *див.: Засельський*
 (Залуський), старшина
 Zasławski Jerzy,
див.: Заславський Юрій (Єжи)
 Zasławski-Ostrogski Władysław
 Dominik, *див.: Заславський-*
 Острозький Владислав-Домінік
 Zatyrekiewicz Hrehor,
див.: Затиркевич Григорій
 Zbarascy,
див.: Збаразькі, рід
 Zbaraski Jerzy,
див.: Збаразький Єжи (Юрій)
 Zgoricki 116
 Zielonka Stanisław,
див.: Жельонка Станіслав
 Zygmunt III, *див.: Ваза Зигмунт III*

Ż

Żaliński Samuel,
див.: Жалінський Самуель
Żojdź Karol 49, 50, 58, 110, 347
 Żółkiewski Łukasz,
див.: Жулкевський Лукаш
 Żółtowski Jan, *див.: Жултовський Ян*

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

А

- Автономна республіка Крим 54
 Аккерман,

див.: Білгород-Дністровський
   (Білгород, Аккерман)

 Альга, річка 110, 213, 218, 252, 310
 Андрушівський район
   Житомирської області 157

Б

- Базавлук, річка, острів 51
 Балабанівка
   6, 7, 42, 65, 66, 231, 232, 244
 Балтійське море 122
 Бар 7, 23, 74, 75, 78, 80, 82, 88, 134,
   142, 146, 189, 190, 236, 237,
   239—241, 244, 269, 273, 276
 Барзна, *див.*: Борзна
 Барисполь, *див.*: Бориспіль
 Баришівський район
   Київської області 203
 Батурин 106, 107
 Бахмацький район
   Чернігівської області 106
 Бахмутівський шлях 43, 224
 Бахмутська застава 43
 Безрадичі, *див.*: Старі Безрадичі;

див.: Нові Безрадичі

 Белая Церковь, *див.*: Біла Церква
 Белз 12, 176, 293
 Белзьке воєводство
   Речі Посполитої 60
 Белиловка, *див.*: Білилівка
 Бендери 66, 140
 Бендер, санджак 140, 273
 Берестейська область Білорусі 216
 Бельський повіт Підляського
   воєводства Польщі 82
- Біла Церква 23, 157, 187, 282, 350
 Білгород-Дністровський
   (Білгород, Аккерман)
   20, 41, 53, 54, 81, 140, 150, 228,
   229, 241, 272, 273, 277, 279
 Білгородка (Білгородок)
   113, 201, 254, 303, 349
 Білилівка, село 157, 282
 Білогірський район
   Хмельницької області 43
 Білорусь 96, 105, 177, 216
 Білоцерківський район
   Київської області 67
 Блискуча Порта 8, 11, 21, 34, 35, 45,
   50, 54, 78, 79, 81, 84, 139—141,
   150—152, 156, 160—163, 180,
   193, 239, 242, 272, 273, 277—279,
   284—286, 298, 317, 348
 Болонья 71
 Борзна, містечко 67, 288
 Бориспіль 203, 304
 Бориспільський район
   Київської області 220
 Босфор 54
 Бразилія 129
 Брацлавське воєводство
   Речі Посполитої
   44, 46, 52, 66, 68, 345
 Брацлавщина 60, 121
 Броварський район
   Київської області 95
 Броди 67, 232
 броди на Дніпрі 67, 233
 Бродницький повіт
   Куявсько-Поморського
   воєводства Польщі 215
 Бродніца 215, 311
 Брянська область Білорусі 167
 Буг, річка 47

Бугаївка 137
 Буджаки, Буджак 34, 65, 67, 82,
 140, 159, 232, 241, 279, 283
 Бузьк 74
 Буржань, містечко 203, 304
 Бялисток 216

В

Варва 100
 Вармінське біскупство 47, 226
 Вармінсько-Мазурське воєводство
 Польщі 136
 Варшава
 6—12, 15, 17, 27, 38, 39, 44, 45, 47,
 49, 67, 69, 70—72, 75—77, 82, 83,
 84, 86, 87, 95, 97—99, 101, 103,
 104, 108, 111, 116, 123, 127, 128,
 132, 138, 139, 147, 154, 166, 172,
 179, 180, 183, 184, 193, 194, 198,
 201, 207, 213, 216, 220, 225, 226,
 233—235, 237, 238, 241—244,
 247—249, 251, 252, 265, 266, 268,
 271, 272, 276, 277, 280, 284, 290,
 292, 295, 296, 297, 298, 299, 301,
 306, 309, 344—345, 347—349
 Васильків 217, 222, 312
 Васильківський район
 Київської області 137, 222
 Ведмежі Лози 212, 309
 Велика Бугаївка, село 137
 Велике князівство Литовське (Литва)
 8, 23, 24, 44, 61, 71, 73, 82, 105,
 113, 142, 193, 205, 234, 241, 254,
 274, 298, 305, 317, 346, 347, 350
 Великий Луг 22
 Великий Самбір, село 100
 Великопольське воєводство
 Речі Посполитої 182
 Великопольща 60
 Венденське воєводство
 Речі Посполитої 211
 Вендень, місто 211
 Веселе, село 105
 Вестфалія 54
 Вильно 345
 Високе, місто 211, 345
 Вишгородський район
 Київської області 112
 Віленщина 216
 Вінницька область 42, 52, 67, 68
 Вінничина 153
 Вісла 18, 48

Водотії (Водотиння, Водотыння)
 101, 250
 Волгоград 11, 168, 288
 Волгоградська область 68
 Волинська область 74, 216
 Волинське воєводство Речі Посполитої
 7, 8, 60, 74, 80, 211, 236, 240, 308
 Волинь 60, 74, 101, 121, 216
 Волощина, волоська земля
 (волоская земля)
 21, 44, 67, 90, 91, 156, 246, 281
 Вороньків 220, 314
 Ворошилів 52
 Ворошилівка 52
 Вроцлав 17, 346
 Вязьма 9, 98, 107, 108

Г

Галичина 74, 79
 Гвоздів 137
 Глиняни 135, 270
 Гоголів 60, 95
 Гомель 105
 Гомельська область Білорусі 96, 105
 Городисько, село 45
 Городло 81, 240
 Гродненська область Білорусі 77
 Гусятин 96, 248

Г

Грудзьондз 18
 Гужно, місто 56

Д

Десна, річка 89
 Джанкерман, див.: Очаків
 Дике Поле 35
 Димер 49, 112, 130, 201, 254, 267, 303
 Дніпро (Днепр), річка
 22, 23, 29, 30, 40, 51, 66, 67, 82,
 92—95, 105, 106, 108—110, 112,
 125, 133, 134, 145, 157—159, 162,
 169, 182, 190, 191, 197—199,
 201—207, 211, 216, 217, 219, 220,
 222, 233, 241, 246, 247, 252—254,
 264, 269, 275, 279, 282, 283, 285,
 296, 301—306, 308, 311—314
 Дніпро (Дніпропетровськ), місто
 346
 Дніпро-Бузький лиман 150
 Дніпрові пороги 22, 50, 51, 64,
 212, 227, 228, 230, 231, 309

Дністер 43, 65, 153, 158, 225, 252, 279
 Дністровський лиман 53
 Добруджа 279
 Дон 92, 117, 168—170, 246, 288, 289
 Донецька область 43
 Дорогобуж 98, 107, 108
 Дунай 20, 43, 53, 54, 65, 164, 229, 286

Є

Євпаторія 20, 54, 229

Ж

Железніе (Железные) Кольца, застава
 91, 156, 246, 281
 Житомир
 9—12, 101, 137, 153, 165, 172,
 174, 249, 279, 286, 291
 Житомирська область 157
 Житомирщина 101, 157
 Жовніне (Жовнин) 28, 120

З

Забожє 7, 71
 Задніпров'я 43, 191, 216, 224, 311
 Замостя 26
 Запорожжя (Запороги, Запороже,
 Запорожже, Запорожье)
 16, 19—22, 35, 45, 50, 51, 53,
 64, 66, 73—75, 106, 109, 110,
 115—117, 119, 120, 122, 124, 125,
 131, 133, 145, 148, 153, 165, 167,
 169, 170, 179, 181, 182, 185—187,
 189, 199, 212, 227, 228, 231, 232,
 236, 237, 252, 253, 255—257, 263,
 264, 268, 269, 275, 279, 286, 288,
 289, 295—297, 302, 309
 Запоріжжя, місто 345
 Заріччя, село 222, 279
 Заслав 61, 62
 Збірохи 215, 222, 310, 314
 Золочівський район
 Львівської області 135

І

Ізмаїл 11, 53, 163, 228, 286
 Індія 129, 266
 Іновроцлав 215, 311
 Істамбул 11, 54, 152, 229, 278
 Італія 181

К

Кам'янецьке староство Подільського
 воєводства Речі Посполитої 68
 Кам'янець-Подільський район
 Хмельницької області 68, 157
 Канів 12, 28, 109, 120, 121, 130, 178,
 179, 252, 259, 260, 267, 294, 295
 Канівський район
 Черкаської області 142
 Кара-Кермен, *див.*: Очаків
 Карвув 215, 310
 Киевское воєводство, *див.*: Київське
 воєводство Речі Посполитої
 Киевской повет 236
 Києво-Святошинський район
 Київської області 113
 Київ (Киев, Кієв)
 10, 15, 17—19, 32, 33, 35, 38, 45,
 49, 51, 52, 62, 71—73, 75, 78,
 79, 85, 91, 92, 97, 99, 102, 104,
 108, 109, 112, 113, 117, 134, 138,
 142—146, 154, 156—158, 165,
 191, 197—202, 204—207, 209,
 210, 214, 215, 219—221, 228, 236,
 239, 246, 248—250, 252, 254, 256,
 269, 273—276, 281, 282, 287,
 300, 301—307, 310—314, 317,
 345—349
 Київська область
 67, 68, 95, 112, 113, 123, 137, 201,
 203, 209, 217, 220, 222
 Київське воєводство Речі Посполитої
 12, 23, 46, 62, 67, 72, 74, 82, 102,
 112, 121, 153, 172, 175, 197, 199,
 208, 220, 222, 232, 235, 237, 241,
 250, 279, 291, 295, 315
 Київщина 45, 50, 95, 189
 Кілія 10, 53, 138, 140, 228, 272, 279
 Кінбурунська коса 66
 Ковель 74
 Кодак, фортеця 182
 Козлов, *див.*: Євпаторія
 Кольно 216, 311
 Кольненський повіт Підляського
 воєводства Польщі 216
 Конєцполе
 160, 236, 245, 257, 284, 308
 Конотопський район
 Сумської області 100
 Константинополь, *див.*: Істамбул
 Копачів 10, 130, 138, 201, 217, 221,
 267, 271, 303, 312

Корона Польська (Корона,
Польская земля, Польща,
Польша)
16, 31, 45, 48, 49, 50, 56, 58, 59,
60, 62, 64, 85, 90, 97, 108, 101,
112, 113, 116, 124, 126, 137, 139,
140—142, 145—147, 154, 162,
164, 200—202, 206—209, 213,
214, 216, 220, 245, 266, 272—276,
279, 286, 302, 309, 310, 315, 317,
345—347, 349

Коростишів 50

Корсунське староство

Київського воєводства
Речі Посполитої 121—123

Корсунь 21—23, 27, 28, 35, 67, 109,
115, 120, 130, 140, 143, 153, 188,
222, 233, 238, 252, 255, 259, 261,
267, 272, 274, 279

Корсунь-Шевченківський район

Черкаської області 123

Котельня, *див.*: Стара Котельня

Кочубей, урочище 151, 278

Краків 17, 216, 346, 347, 348

Краківське воєводство

Речі Посполитої 26, 346

Краснолиманський район

Донецької області 43

Красностав 10, 127, 265

Крим

20, 34, 52, 54, 65, 67, 82,
96, 141, 150, 152, 163, 164,
184, 185, 228, 229, 232, 241,
248, 273, 278, 279, 286

Кримське ханство 33, 43, 45, 160

Кримський півострів 54

Куруків 115, 173, 212, 213,

263, 255, 264, 291, 309

Курукове озеро 125, 126

Кувясько-Поморське воєводство

Польщі 97, 215

Л

Латвія 211

Липівець 68, 233

Лисянка (Лисінка) 302

Литва, *див.*: Велике князівство

Литовське (Литва)

литовська (литовская) земля 73,

144, 156, 236, 246, 275, 281, 282

Лівобережна Україна 37

Лівонія (Інфлянти) 58, 59, 98, 211

Літинський район

Вінницької області 67

Лоїв (Лоеў) 96

Ломжа 216, 311

Лубни 28, 121—123, 259, 261

Луцьк 203, 304

Луцький район

Волинської області 216

Львів 6, 8, 10, 15, 17, 18, 50, 53, 54, 72,

74, 75, 78, 80—83, 86, 95, 99, 113,

132, 135, 136, 146, 217, 235, 237,

239—241, 243, 247—249, 254,

270, 271, 276, 312, 345, 347, 348

Львівська область 74, 135

Льонд, село 182

Любельське воєводство

43, 60, 81, 127, 211, 215

Любеч 96

Люблін

127, 176, 212, 265, 293, 308, 345

М

Мазури 19, 60

Макарів 189

Малопольща 60

Малоросія (Малороссия, Малая Россия)

204, 213, 214, 304, 310, 348

Мартинів 151

Махмутовський шлях,

див.: Бахмутівський шлях

Мещерський повіт 106

Миколаївська область 150

Мінське воєводство

Речі Посполитої 105

Могилів 108

Молдавія (молдавська земля,

Молдавське князівство)

45, 66, 79, 90, 101, 348

Москва 28, 38, 74, 91, 93, 155, 157,

168, 169, 190, 191, 198, 199, 205,

210, 214, 224, 236, 246, 247, 281,

282, 289, 302, 305, 307, 310, 345,

346, 348, 349

Московська держава

(Московское государство,

Московське царство,

Московское царство,

Московське князівство,

московські землі, Московщина

9, 24, 25, 27, 28, 40, 43, 58, 73, 74,

92—94, 98, 99, 108, 122, 134, 137,

139, 144, 214, 236, 310

Н

Навагрудак, *див.*: Новогрудок
 Наддніпрянщина
     16, 17, 19, 22, 23, 28, 52, 176, 188
 Нестервар, *див.*: Тульчин
 Низ 63
 Никольський ліс 202, 303
 Нідерландська Бразилія 129
 Ніжин 37, 107, 219, 313
 Німеччина (німецькі землі)
     41, 93, 216
 Новгород-Сіверський
     89, 104, 105, 106
 Новгородський повіт 106
 Новгородщина 81
 Новий Меджибіж, *див.*:
     Меджибіж; Ворошилівка 52
 Нові Безрадічі, село 137
 Новогрудок 12, 177, 294
 Новогрудське воєводство
     Речі Посполитої 177
 Нью-Йорк 348

О

Обухів 217, 312
 Обухівський район
     Київської області 137, 201, 209
 Одеса 53, 151
 Одеська область 53
 Ольштин, місто 136
 Ольштинське староство
     Краківського воєводства
     Речі Посполитої 136, 270
 Оратів 68, 233
 Оратівський район
     Вінницької області 43
 Орда, *див.*: Кримське ханство
 Оринин, містечко 157
 Оринине (Оринино) поле 157, 182
 Орля 8, 10, 24, 30, 82, 128, 130,
     136, 241, 266, 267, 271, 348
 Оршава, *див.*: Варшава
 Османська імперія, *див.*: Блискуча
     Порта (Османська імперія)
 Очаків
     65, 139, 140, 141, 150, 151, 163,
     182, 272, 273, 277, 278, 285, 297

П

П[ольська] Н[ародна] Р[еспубліка] 346
 Пеньківці, село 11, 157, 164, 282, 286

перевози на Дніпрі
     (перевози на Днепре) 23, 32,
     93, 102, 129, 145, 247, 250, 275
 Переяслав (Переяславль, Переясловль)
     8, 9, 13, 17, 24—32, 35, 40, 73, 74,
     88, 90—93, 100, 101, 105, 107,
     109, 110—112, 114, 116, 118, 122,
     123, 126, 129, 132—134, 143,
     145, 149, 167, 191, 196—201,
     205—207, 209, 210, 212, 213, 217,
     218, 222, 223, 236, 244—247,
     250, 252, 253, 255—257, 261, 265,
     266, 269, 274, 275, 288, 300—302,
     305—310, 312, 313
 Печерськ, містечко 209
 Печерський район м. Києва 209
 Пириятин 106
 Підляське воєводство Польщі
     82, 216
 Підляшшя 60, 81, 82
 Пінськ (Пінск) 216, 311
 Пінський район Берестейської
     області Білорусі 216
 Погаричі (Погарич), село 105
 Поділля 19, 26, 43, 60, 67, 74, 79
 Поділля київське 189
 Подільське воєводство
     Речі Посполитої 52, 68, 153
 Подніпров'я, *див.*: Наддніпрянщина
 Полісся 71, 234
 Полтавська область 106, 121
 Полтавщина 106
 Польща [Третя Річпосполита
     Польська] 4, 17, 41, 82, 85, 97,
     127, 129, 136, 192, 202, 215, 216
 Польща [королівство], *див.*:
     Корона Польська (Корона,
     Польская земля, Польща, Польша)
 пороги Дніпра, *див.*: Дніпрові пороги
 Порта, *див.*: Блискуча Порта
     (Османська імперія)
 Прага 345
 Прилуки 8, 92—94, 246, 247
 Причорномор'я 35
 Пронське князівство 58
 Просятків 68, 233
 Прошув 12, 175, 292
 Пруссія 19, 58, 70, 134, 135, 155,
     211, 234, 269, 270, 281, 308
 Птичий Кут 105
 Путивль 7—11, 73, 91, 93, 94, 100,
     104—106, 142, 144—146, 156, 157,
     236, 246, 247, 273, 275, 281, 282

Р

- Ресіфе, місто 129
 Ржищів, містечко 174, 209, 292, 307
 Ржищівка 217, 312
 Рипін, місто 59
 Ріпкінський район
 Чернігівської області 96
 Річ Посполита 17, 19, 21, 24, 25, 43,
 45—49, 52, 54, 58, 59, 61, 62,
 66, 69, 70, 75—78, 80, 83—87,
 89—92, 95—98, 101, 104, 108,
 114—116, 118—120, 123—125,
 127, 128, 130—137, 143, 146,
 147, 152, 156, 161, 162, 164, 167,
 171—173, 175—178, 180, 181,
 183, 186, 188—194, 198, 206, 208,
 211—213, 220, 226, 242, 245, 248,
 250, 257, 278, 290, 309, 346, 350
 Річицький повіт
 Мінського воєводства
 Речі Посполитої 105
 Рогодло, див.: Городло
 Російська Федерація
 41, 98, 108, 167, 168
 Росія 345
 Ружинський район
 Житомирської області 157
 Рум 76, 238
 Русавка, ріка 158
 Русь (Русія)
 28, 64, 72, 74, 91, 93, 94, 109, 116,
 118, 131, 132, 137, 148, 149, 157,
 167—169, 171, 175, 177, 192, 197,
 201, 231, 235, 236, 246, 247, 252,
 255, 257, 268, 282, 288—290,
 293—295, 300, 345, 346, 348
 Руське воєводство
 Речі Посполитої 60, 219

С

- С[оюз] С[оветских] С[оциалистических]
 Р[еспублик] 38, 349
 Саксонія 58
 Самбір (Санбур),
 див.: Великий Самбір, село
 Сандомир 12, 178, 294
 Сандомирське воєводство Речі
 Посполитої 12, 60, 178, 294
 Санкт-Петербург 44, 126, 170, 210,
 289, 308, 346, 347, 348
 Священна Римська Імперія 141
 Севськ (Севеск, Севск) 11, 176, 288

- Середземне море 181
 Сєребрянос, село 106
 Сіверщина (Сівер, сівєрська
 земля) 7, 17, 23, 63, 76, 89, 109,
 114, 173, 238, 245, 252, 291
 Сілезьке (Шльонське)
 воєводство Польщі 202
 Січ 6, 21, 22, 35, 50, 51, 62,
 121, 139, 227—229, 272
 Сквирський район
 Київської області 68
 Случчина 63
 Смейл, див.: Ізмаїл
 Смоленськ (Смоленск)
 56, 108, 214, 310
 Смоленська область Російської
 Федерації 98, 108
 Смоленське воєводство Речі
 Посполитої 98, 108
 Стайки 32, 108, 110, 134, 209, 217,
 220, 222, 223, 269, 307, 312, 314
 Стара Котельня 157, 282
 Стара Ушиця 68
 Старець, ріка, урочище 120, 122
 Старий Тарг, місто 18
 Старі Безрадичі, село 137
 Стародавній Рим 81
 Стародуб 8, 85
 Стеблів 28, 122, 123, 217, 261, 349
 Степанівка
 6, 43, 45, 46, 71, 224, 225, 226
 Стріліця (Стрільча Вежа),
 фортеця 21, 65, 232
 Стугна, ріка 222
 Судова Вишня 12, 177, 293
 Сумська область 100
 Східна Європа 41, 216

Т

- Таборів (Таборівка) 52, 68, 233, 349
 Теребовля 7, 79, 80, 240
 Тернопіль 36
 Тернопільська область 79, 96
 Тиврівський район
 Вінницької області 52
 Тикочін 11, 166, 281
 Томаківська Січ 51
 Торунь 85, 97
 Торчин 216, 311
 Трансільванія 345, 346
 Трахтемирів (Трехтемиров)
 73, 142, 204, 205, 209, 217, 307, 312
 Трипілля 209, 217, 307, 312

Трубіж (Трубеж), річка
110, 213, 218, 252, 310
Тульчин 8, 96, 248
Тягиня, див.: Бендери

У

Україна (Украина)
1, 2, 4, 13, 15—23, 26, 27, 29, 32,
34, 36, 37, 41, 47, 48, 50, 51, 64, 69,
70—72, 74, 77, 79, 80, 82, 85, 90,
91, 95, 97, 108, 109, 114, 116, 117,
118, 122, 131, 132, 135, 136, 138,
147, 148, 149, 154, 158, 167, 171,
172, 175, 177, 180, 181, 187, 192,
194, 196, 197, 199, 201, 204—206,
210, 221, 226, 227, 231, 234—236,
238—241, 245, 247, 248, 252, 254,
255—257, 268, 270, 271, 276, 280,
288, 290, 293, 294, 295, 296, 300—
305, 307, 311, 314, 345, 346, 347, 348
Умань 140, 272

Ф

Фастів 112, 189, 253

Х

Хамбиків, село, див.: Заріччя, село
Хмельницька область 43, 52, 68, 157
Холм 12, 176, 293
Холмське воєводство
Речі Посполитої 12, 176, 293
Холодна, ріка 105
Хотин 45, 66, 180, 225, 232, 296
Хрубешувський повіт Любельського
воєводства Польщі 81

Ц

Царгород, див.: Істамбул
Царіцин (Царицын), див.: Волгоград
Цесіс, місто 211

Ч

Ченстохова 202, 303
Черкаси (Черкасы) 7, 21, 22, 28, 64,
65, 68, 69, 109, 120, 122, 145, 146,
167, 231, 233, 259, 261, 275, 288
Черкаська область
120, 121, 123, 142, 199
Чермен, санджак 140, 273
Чернівці 23, 348
Чернігів (Чернигов) 167, 288

Чернігівська область
92, 96, 100, 104—106, 167
Чернігівське воєводство
Речі Посполитої 104

Чернігівщина 92, 167
Чорне море, див.: Чорне море
Честохова, див.: Ченстохова

Чехія 41

Чигирин 28, 121, 259

Чорне море
65, 72, 79, 119, 140, 152, 153,
155, 169, 170, 235, 239, 257,
272, 278—281, 289

Чорний ліс 47

Чорний шлях 47, 157, 226, 282

Чорнобаївський район
Черкаської області 120

Чортомлик, острів, урочище
51, 64, 230

Чортомлицька Січ 51

Чюплює 279

Ш

Шаргород 8, 81, 241

Шаргородська волость 26

Швеція 18, 59, 70, 206, 318, 347

Ю

Юзівка 67, 232

Юзьківці 217, 312

Я

Яблунівка 7, 67, 68, 232, 233

Яготин 28, 123, 261

Ямпіль 43

A

Akkerman, *див.*: Білгород-Дністровський
(Білгород, Аккерман)
Altmark, *див.*: Старий Тарґ, місто

B

Bałabanówka, *див.*: Балабанівка
Bar, *див.*: Бар
Bender, sandżak, *див.*: Бендер, санджак
Białchorodź, *див.*: Білгородка
Białgorod, *див.*:
Білгород-Дністровський
(Білгород, Аккерман)
Białhorodek,
див.: Білгородка (Білгородок)
Białystok, *див.*: Бялисток
Biłhorod,
див.: Білгородка (Білгородок)
biskupstwo warمیńskie,
див.: Вармінське єпископство
Brodnica, *див.*: Бродніца
brody na Dnieprze,
див.: броди на Дніпрі
Brody, *див.*: Броди
Bucak, *див.*: Буджаки (Буджак)
Budżaki (Budziak),
див.: Буджаки (Буджак)

C

Chambików, *див.*: Заріччя, село
Chocim, *див.*: Хотин
Chwastów, *див.*: Фастів
Czarne morze, *див.*: Чорне море
Czarny szlak, *див.*: Чорний шлях
Czechryń, *див.*: Чигирин
Czerkasy (Caskasy), *див.*: Черкаси
Czermen, sandżak,
див.: Чермен, санджак
Czortomłyk, *див.*: Чортомлик

Č

Čöplüğe, *див.*: Чюплює

D

Dniepr, *див.*: Дніпро (Днепр), річка
Dniestr, *див.*: Дністер
Dobrudża, *див.*: Добруджа
Dunaj, *див.*: Дунай
Dumer (Dumier), *див.*: Димер
Dziankierman, *див.*: Очаків

G

Gliniany, *див.*: Глиняни
Gözleve, *див.*: Євпаторія

H

Horodło, *див.*: Городло
Humań, *див.*: Умань

I

Iltysa, *див.*: Альта, річка
Indie, *див.*: Індія
Inowrocław, *див.*: Іновроцлав
İstanbul, *див.*: Істамбул

J

Jabłonówka, *див.*: Яблунівка
Jahotyń, *див.*: Яготин
Juzówka, *див.*: Юзівка
Jużkowce, *див.*: Юзьківці

K

Kaniów, *див.*: Канів
Karwów, *див.*: Карвув
Kezlev, *див.*: Євпаторія
Kijów, *див.*: Київ (Києв, Кієв)
Kilia, *див.*: Кілія
Kleczany 211, 212, 308, 345
Koczabey, *див.*: Кочубей, урочище
Kolno, *див.*: Кольно
Koniecpole, *див.*: Конєцполе
Konstantiniyye (Konstantynopol),
див.: Істамбул
Kopaczów, *див.*: Копачів
Korsuń (Korsiuń, Korszuń),
див.: Корсунь
Kozłów, *див.*: Євпаторія
Kórník 349
Kryłów 347
Krym, *див.*: Крим
Księstwo Litewskie, *див.*: Литва
(Велике князівство Литовське)
Kuruków (Kuraków, Kruków, Karaków),
див.: Куруків

L

Łąd, *див.*: Льонд, село
Lipowiec, *див.*: Липівець
Lipsk 349
Litwa, *див.*: Велике
князівство Литовське (Литва)

Lublin, *див.*: Люблін
 Łwów, *див.*: Львів

Ł

Łomża, *див.*: Ломжа
 Łubnie, *див.*: Лубни

M

Machmutowski szlak,
див.: Бахмутівський шлях
 Mauritsstad, *див.*: Ресіфе
 Mołdawia, *див.*: Молдавія (молдавська
 земля, Молдавське князівство)
 Moscovia (Moscovia, Moskaw, Moskwa),
див.: Москва

N

Nesterwar, *див.*: Тульчин
 Niedweże Łozy, *див.*: Ведмежі Лози
 Niepr, *див.*: Дніпро (Днепр), річка
 Nizyn, *див.*: Ніжин

O

Obuchów, *див.*: Обухів
 Oczaków, *див.*: Очаків
 Olsztyńskie starostwo,
див.: Ольштинське староство
 Краківського воєводства
 Речі Посполитої
 Oratów, *див.*: Оратів
 Orla, *див.*: Орля
 Oświęcim 347, 348

P

Paris 346
 Perejasław (Perasław, Pereasław,
 Perehasław, Perejasław, Peresław,
 Peresłów, Periasław, Pierejasłów,
 Prejasław, Pziejasław),
див.: Переяслав
 Petersburg, *див.*: Санкт-Петербург
 Pińsk, *див.*: Пінськ
 Polesie, *див.*: Полісся
 Polska (Pologne),
див.: Корона Польська (Корона,
 Польская земля, Польша, Польша)
 porohy Dniepru, *див.*: пороги Дніпра
 Porta (Porta Ottomańska,
 Porta turecka), *див.*: Блискуча
 Порта (Османська імперія)
 Preußen, *див.*: Пруссія

Prosiątków, *див.*: Просятків
 Prusy, *див.*: Пруссія

R

Recife, *див.*: Ресіфе, місто
 Richow, *див.*: Ржищів
 Rohodło, *див.*: Городло
 Rouen 345
 Romae 347
 Rum, *див.*: Рум
 Ruś, *див.*: Русь (Русія)
 Rzeczpospolita (Rzecz Pospolita),
див.: Річ Посполита
 Rzyszczów, *див.*: Ржищів
 Rzyszczówka, *див.*: Ржищівка

S

Schwartzen (Schwarzen) Meer,
див.: Чорне море
 Sicz (Siecz), *див.*: Січ
 Siedlce 347
 Siewierszczyzna (Siwier),
див.: Сіверщина
 (Сівер, сіверська земля)
 Słupsk 346
 Smejł, *див.*: Ізмаїл
 Stajki (Stayky), *див.*: Стайки
 Stary Targ, *див.*: Старий Тарг, місто
 Steblów (Toblów), *див.*: Стеблів
 Stepanówka, *див.*: Степанівка
 Strzelica, *див.*: Стрілиця
 (Стрільча Вежа), фортеця
 Szwecja, *див.*: Швеція

T

Taborów (Taborówka), *див.*: Таборівка
 Tighina, *див.*: Бендери
 Torczyn, *див.*: Торчин
 Transilvania 345
 Trechtemirów (Terechtemirów),
див.: Трахтемирів
 Trembowla, *див.*: Тереховля
 Tretemirof, *див.*: Трахтемирів
 Tripoly, *див.*: Трипілля
 Trubież, *див.*: Трубіж
 Trupole, *див.*: Трипілля
 Turcja, *див.*: Блискуча Порта

U

Ukraina (Ucraina, Ukrania),
див.: Україна (Україна)
 Usiatyn, *див.*: Гусятин

W

Warszawa, *див.*: Варшава

Wasilków, *див.*: Васильків

Wielkie Księstwo Litewskie,
див.: Велике князівство
Литовське (Литва)

Wilno 347

województwo kijowskie, *див.*: Київське
воєводство Речі Посполитої

województwo krakowskie,
див.: Краківське воєводство
Речі Посполитої

województwo wołyńskie,
див.: Волинське воєводство
Речі Посполитої

Worońków, *див.*: Вороньків

Wschód 347

Z

Zadnieprze, *див.*: Задніпров'я

Zaporoże, *див.*: Запорожжя
(Запороги, Запороже,
Запорожже, Запорожье)

Zbirohy, *див.*: Збірохи

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Рукописи

Відділ рукописів Львівської національної наукової бібліотеки України імені Василя Стефаника:

*ф. 5, оп. 1: спр. 2374, 4589, 5998, 7913/1;
ф. 103, оп. 6: спр. 156.*

Центральний державний історичний архів України у Києві:

ф. 11, оп. 1: спр. 8.

Центральний державний історичний архів України у Львові:

ф. 9, оп. 1: спр. 381.

Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie:

Archiwum Koronne Warszawskie
dział turecki: rkps 73/329, 73/336.

Archiwum Radziwiłłów
*dział II: rkps 1025, 1026, 1027;
dział V: rkps 5944, 8080.*

Archiwum Zamoyskich
*rkps 378, 401, 410, 716, 720,
930, 2899, 3036, 3112, 3116.*

Metryka Koronna
rkps 178, 180.

Biblioteka Czartoryskich w Krakowie:

*rkps 118, 123, 128, 357, 359, 361,
362, 365, 1947, 2086, 2713, 2896.*

Biblioteka Jagiellońska w Krakowie:

rkps 3543.

Biblioteka Narodowa:

rkps 4834 IV.

**Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności
i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie:**

rkps 967, 1059.

Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu:

akc. 1949/439.

Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu:

rkps 157/2, 1925/2, 3566/2.

Стародруки

1. Beauplan G. L. de, *Description d'Ukraine, qui sont plusieurs provinces du Royaume de Pologne. Contenues depuis les confins de la Moscovie, insques aux limites de la Transilvanie*, Rouen 1660 (факсимільне видання — Київ 1990).
2. Szymanowski S., *Fatum żałosne wielmożnego Pana Jego Mości Pana, Henryka z Wysokiego na Mielnicy, Kaszowskiego kasztelana wendeńskiego Pana Mego Wielce Mościwego przez Samuela Hutora z Kleczan Szymanowskiego żałośnie napisane*, Lublin 1654.
3. Szymanowski S., *Mars sauromatski, to jest, Od szczęśliwej koronacji najjaśniejszego Władysława IV [...] króla polskiego etc. krótkie opisanie różnych ekspedycji [...] książęciu JM Jeremiu Michałowi Koributowi [...] Wiśniowieckiemu [...] wydany*, Warszawa 1642.

Археографічні публікації

4. Антонович М., *Переяславська кампанія 1630 р.*, Прага 1944.
5. *Археографический сборник документов, относящихся к истории Северо-Западной Руси*, т. 7, Вильно 1870.
6. *Архив Юго-Западной России, издаваемый Временною комиссией для разбора древних актов*, ч. 3, т. 1, Киев 1863.
7. Бевзо О., *Львівський літопис і Острозький літописець: Джерелознавче дослідження*, Київ 1971.
8. Боплан Г. Л. де, *Опис України, кількох провінцій Королівства Польського, що тягнуться від кордонів Московії до границь Трансільванії, разом з їхніми звичаями, способом життя і ведення воєн*, перекл. Я. Кравець і З. Борисюк, Київ 1990.
9. *Воссоединение Украины с Россией. Документы и материалы*, сост. Е. Апанович и др., т. 1, Москва 1953.
10. Грабянка Г., *Дійствія презильної и от начала кравшой небивалой брани Богдана Хмельницкого, гетмана запорожского, с поляки [...]*, Київ 1854.
11. *Джерела з історії Національно-визвольної війни українського народу 1648–1658 рр.*, упоряд. Ю. Мицик, т. 4 (1655–1658 рр.), Київ 2015.
12. *Документи українського козацтва XVI — першої половини XVII ст.: універсали, листування, угоди, присяги*, упоряд. В. Брехуненко та ін., Київ 2016.
13. *Жерела до історії України-Руси*, т. VIII, *Матеріали до історії української козаччини*, т. 1, упоряд. І. Крип'якевич, Львів 1908.
14. Ковалець Т., *Повстання 1630 р. в Україні за новознайденими польськими реляціями: публікація джерел*, «Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету», вип. 41, ред. Ф. Турченко, Запоріжжя 2014, с. 26–32.
15. Крикун М., *Брацлавське воеводство у XVI–XVIII століттях: Статті і матеріали*, Львів 2008.
16. Кулиш П., *Матеріали для історії воссоединения Руси*, т. 1, Москва 1877.

17. *Літопис гадяцького полковника Григорія Грабянки*, перекл. зі староукр. Р. Іванченко, Київ 1992.
18. Мицик Ю., *Три документи до передісторії повстання Тараса Трясила*, [в:] *До 90-річчя Катеринославської архівної комісії (1903–1916)*: зб. ст., Дніпропетровськ 1993, с. 34–40.
19. Мицик Ю., *Джерела до вивчення історії антифеодальної та визвольної боротьби українського народу наприкінці XVI — у першій половині XVII ст. у фондах архівів ПНР*, «Архіви України», 1986, № 5, с. 55–61.
20. Мицик Ю., *До історії повстання 1630 р.*, «Пам'ять століть», 1997, № 4, с. 28–31.
21. Мицик Ю., *Кілька листів з історії Війська Запорізького першої третини XVII ст.*, [в:] *Під знаком Кліо: На пошану Олени Апанович: збірник статей*, Дніпропетровськ 1995, с. 42–48.
22. Мыцык Ю., «Літописець» *Дворецких — пам'ятник українсько-летописання XVII в.*, [в:] *Летописи и хроники 1984: сб. ст.*, Москва 1984, с. 219–234.
23. *О том, что случилось на Украине с той поры, как она Литвою завладена, аж до смерти гетмана Войска Запорожского Зиновия Богдана Хмельницкого, повестью скажем пространно*, сост. О. Бодянский, «Чтения в обществе истории и древностей российских», Москва 1847, № 5, отд. 3.
24. *Русская историческая библиотека, издаваемая Археографическою комиссиею*, т. 18, кн. 1, Санкт-Петербург 1898.
25. *Сборник летописей, относящихся к истории Южной и Западной Руси*, ред. В. Антонович, Киев 1888.
26. *Селянський рух на Україні 1569–1647 рр.*: зб. док. і матер., упоряд. Г. Боряк та ін., Київ 1993.
27. Софонович Ф., *Хроніка з літописців стародавніх*, упоряд. Ю. Мицик та В. Кравченко, Київ 1992.
28. *Чернігівський літопис*, упоряд. Ю. Мицик, «Сіверянський літопис», 1996, № 4, с. 105–122.
29. *Akta sejmikowe województwa krakowskiego*, wyd. A. Przyboś, t. II (1621–1660), Wrocław–Kraków, 1955
30. Bohun T. i in., *Materiały wywiadu moskiewskiego o wojskowo-politycznej sytuacji w Rzeczypospolitej w pierwszej połowie 1630 r. (Dokumenty Urzędu Wojskowego dotyczące powstania Tarasa Fedorowicza na Ukrainie wiosną 1630 r. z zespołu-kolekcji RGADA «Akta nowego uporządkowania»)*, «Klio. Czasopismo poświęcone dziejom Polski i powszechnym», t. 25, z. 2, 2013, s. 191–252
31. *Description de L'Ukraine depuis les confins de la Moscovie jusqu'aux limites de la Transylvanie le Chevalier de Beauplan*, publiée par le prince Augustin Galitzin, Paris 1861.
32. Domagała K., *Komput wojska koronnego z 1635 roku*, «Słupskie Studia Historyczne», nr 17, Słupsk 2011, s. 71–95.
33. Dreścik J. *Kampanie wojsk Wielkiego Księstwa Litewskiego przeciw powstaniu Chmielnickiego w rysunkach Abrahama van Westervelt*, [w:] *Muzealnictwo wojenne*, 2000, nr 7, s. 397–427.
34. Floria B., *New Evidence on the 1630 Zaporozhian Cossack Uprising*, «Harvard Ukrainian studies», 1992, vol. XVI, nr 1/2, p. 167–173.

35. *Katalog dokumentów tureckich*, oprac. Z. Abrahamowicz, t. 1, Warszawa 1959.
36. *Korespondencja Stanisława Koniecpolskiego Hetmana Wielkiego Koronnego 1632–1646*, oprac. A. Biedrzycka, Kraków 2005.
37. Kovalets T., Borowiak A., «*Relacja z obozu w Kryłowie*». *Przyczynek do powstania kozackiego 1638 roku*, «*Studia Historyczno-Wojskowe*», red. K. Maksymiuk i in., t. VI, Siedlce 2015, s. 161–172.
38. *Kronika Pawła Piaseckiego biskupa przemyślskiego*, wyd. B.J.R., Kraków 1870.
39. *Latopisiec albo kroniczka Joachima Jerlicza*, wyd. K. W. Wójcicki, t. 1, Warszawa, 1853.
40. *Monumenta Ucrainae Historica*, collegit A. Šeptyckij, vol. II, Romae 1965.
41. Okolski S., *Diariusz transakcji wojennej między wojskiem koronnym i Zaporoskim w r. 1637*, [tudzież] *Kontynuacja diariusza wojennego*, Kraków 1858.
42. *Pamiętniki do panowania Zygmunta III*, wyd. K. Wójcicki, t. 1, Warszawa 1846.
43. *Pamiętniki historyczne do wyjaśnienia spraw publicznych w Polsce XVII wieku postługujące, w dziennikach domowych Obuchowiczów i Cedrowskiego pozostałe*, wyd. M. Baliński, Wilno 1859.
44. *Pamiętniki o wyprawie chocimskiej r. 1621*, red. Ż. Pauli, Kraków 1853.
45. Paradowski M., *Studia i materiały do historii wojen ze Szwecją 1600–1635*, Oświęcim 2013.
46. *Relacje wojenne z pierwszych lat walk polsko-kozackich powstania Bohdana Chmielnickiego okresu «Ogniem i Mieczem» (1648–1651)*, red. M. Nagielski, Warszawa 1999.
47. Przyłęcki S., *Pamiętniki o Koniecpolskich. Przyczynek do dziejów polskich XVII wieku*, Lwów 1842.
48. *Rachunek skarbu koronnego z r. 1629*, ułoż. F. Bostel, Kraków 1891.
49. Szymanowski S., *Mars sauromatski i inne poematy*, do druku podał P. Borek, Kraków 2009.
50. Tomkiewicz W., *Powstanie kozackie z roku 1630*, «*Przegląd Pow-szechny*», t. 187, 1930, s. 104–128.
51. *Trzy relacje z polskich podróży na Wschód muzułmański w pierwszej połowie XVII wieku*, oprac. A. Walaszek, Kraków 1980.
52. *Volumina legum. Prawa, konstytucje y przywileje Królestwa Polskiego, Wielkiego Xięstwa Litewskiego i wszystkich prowincyj należących na walnych sejmach koronnych od sejmu Wiślickiego roku Pańskiego 1347 aż do ostatniego sejmu*, t. III, Petersburg 1859.
53. *Zrządła do dziejów polskich*, wyd. M. Malinowski i A. Przeddziecki, t. II, Wilno 1844.
54. Żojdź K., Hundert Z., *Komput chocimski 1621 z rękopisu Biblioteki Narodowej*, [w:] *Studia nad staropolską sztuką wojenną*, red. Z. Hundert, t. 2, Oświęcim 2013, s. 245–257.

Наукова література

55. Вирський Д., *Війни українні: хроніки татарського прикордоння України (XVI — середина XVII ст.)*, Київ 2016.
56. Голобуцький В., *Запорозьке козацтво*, Київ 1994.
57. Грушевський М., *Історія України-Руси, т. VIII, ч. 1: Від Куруківщини до Кумейщини (1626–1638)*, Нью-Йорк 1956.
58. Жукович П., *Православно-церковный вопрос на предпоследнем сейме царствования Сигизмунда III*, «Христианское чтение», № 1, с. 72–87, № 2, с. 225–246, № 5, 1912, с. 517–545.
59. Жукович П., *Религиозно-церковный элемент в казацком восстании 1630 года (под предводительством Тараса)*, «Христианское чтение», № 7–8, с. 777–802, № 9, 1911, с. 987–1007.
60. *История русов или Малой России, сочинение Георгия Конискаго, архиепископа белорусаго*, изд. О. Бодянский, Москва 1846.
61. *Історія русів*, перекл. І. Драч, Київ 2003.
62. Михайлина П., Федорук А., *Міське населення у народному повстанні 1630–1631 рр. в Україні*, «Питання історії України», т. 13, Чернівці 2010, с. 13–24.
63. Рубан В. *Краткая летопись Малыя России с 1506 по 1776 год, с изъяснением настоящего образа тамошняго правления, и с приобщением списка преждебывших гетманов, генеральных старшин, полковников и иерархов, також землеописания, с показанием городов, рек, монастырей, церквей, числа людей, известий о почтах и других нужных сведений*, Санкт-Петербург 1777.
64. Рудницький С., *Українські козаки в 1625–30 рр.*, «Записки Наукового Товариства ім. Шевченка», т. 31–32, Львів 1899, с. 1–76.
65. Тесленко І., *«Ганібель з дому Строцего»: італієць на службі князя Острозького*, [в:] *Theratrum Humanae Vitae. Студії на пошану Наталі Яковенко*, ред. Н. Білоус та ін., Київ 2012, с. 231–237.
66. Яковенко Н., *Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України*, Київ 2005.
67. Augustyniak U., *Dwór i klientela Krzysztofa Radziwiłła (1585–1640)*, Warszawa 2001.
68. Gajdka K., *Nowe przyczynki do biografii Stanisława Kurosza, siedemnastowiecznego starosty Orli*, «Białoruskie Zeszyty Historyczne, Беларускі гістарычны зборнік», 2005, nr 23, s. 114–118.
69. Korzeniowski J., *Zapiski z rękopisów Cesarskiej Biblioteki Publicznej w Petersburgu i innych bibliotek petersburskich. Sprawozdanie z podróży naukowych odbytych w 1891–1892 i 1907 r.*, Kraków 1910.
70. Milewski D., *Mołdawia między Polską a Turcją. Gospodar Miron Barnowski i jego polityka (1626–1629)*, Oświęcim 2014.
71. Szelągowski A., *Pieniądz i przewrót cen w XVI–XVII wieku w Polsce*, Lwów 1902.

Довідкова література

72. *Житомирская гродская записовая и поточная книга 1630 г.*, [в:] *Опись актовой книги Киевского центрального архива № 14*, Киев 1872.
73. *Правила видання пам'яток, писаних українською та церковнослов'янською української редакції*, упоряд. В. Німчук, ч. 1, Київ 1995.
74. *Правила издания исторических документов в СССР*, науч. ред. Б. Литвак, Москва 1990.
75. *Bajbuzowie vel Baybuzowie h. własnego*, [w:] Boniecki A., *Herbarz Polski*, t. I, Warszawa 1899, s. 79.
76. *Bithorod*, SGKP, t. I, s. 228–229.
77. *Budziszewscy vel Budziszowscy h. Habdank*, [w:] Boniecki A., *Herbarz Polski*, t. II, Warszawa 1900, s. 230–231.
78. *Budziszewski h. Abdank*, [w:] Uruski S. *Rodzina. Herbarz szlachty Polskiej*, t. II, Warszawa 1905, s. 64.
79. *Falińscy vel Faleńscy h. Sas*, [w:] Boniecki A., *Herbarz Polski*, t. V, Warszawa 1902, s. 250–251.
80. *Głębocki h. Doliwa*, [w:] Niesiecki K., *Herbarz Polski*, t. IV, Lipsk 1839, s. 143–146.
81. *Gołuchowski h. Leliwa*, [w:] Niesiecki K., *Herbarz Polski*, t. IV, Lipsk 1839, s. 175–178.
82. *Górski vel Gurski h. Pobog*, [w:] Niesiecki K., *Herbarz Polski*, t. X: *Dodatek*, Lipsk 1844, s. 141–144.
83. *Hoziuszowie h. własnego*, [w:] Boniecki A., *Herbarz Polski*, t. VII, Warszawa 1904, s. 369–371.
84. *Instrukcja wydawnicza dla źródeł historycznych od XVI do połowy XIX w.*, red. K. Lepszy, Warszawa 1953.
85. *Korsak h. Lis*, [w:] Niesiecki K., *Herbarz Polski*, t. V, Lipsk 1840, s. 244–245.
86. *Krasnosielski*, [w:] Niesiecki K., *Herbarz Polski*, t. V, Lipsk 1840, s. 373–374.
87. *Krasnowojscy h. Wdzięczność*, [w:] Boniecki A., *Herbarz Polski*, t. XII, Warszawa 1908, s. 228.
88. *Kruszyński h. Pobog*, [w:] Niesiecki K., *Herbarz Polski*, t. V, Lipsk 1840, s. 398–399.
89. *Liszka*, [w:] Uruski S. *Rodzina. Herbarz szlachty Polskiej*, t. IX, Warszawa 1912, s. 128.
90. *Łoknicki h. Nieczuja*, [w:] Niesiecki K., *Herbarz Polski*, t. VI, Lipsk 1841, s. 263–264.
91. *Pągowski h. Pobog*, [w:] Niesiecki K., *Herbarz Polski*, t. VII, Lipsk 1841, s. 237–238.
92. *Rulikowski E.*, *Dymir*, SGKP, t. II, s. 246–250.
93. *Rulikowski E.*, *Stęblów*, SGKP, t. XI, s. 308–312.
94. *Rulikowski E.*, *Taborów*, SGKP, t. XII, s. 136–137.
95. *Strocki h. trzy księżyce*, [w:] Niesiecki K., *Herbarz Polski*, t. VIII, Lipsk 1841, s. 536.
96. *Urządnicy centralni i nadworni Polski XIV–XVIII wieku: spisy*, red. A. Gąsiorowski, Kórnik 1992.
97. *Wilkowski h. Pobog*, [w:] Niesiecki K., *Herbarz Polski*, t. IX, Lipsk 1842, s. 341–342.

Перелік використаних ілюстрацій:

- *на початковому форзаці:*
замальовка вального зіткнення військ Речі Посполитої та запорозького війська під Білою Церквою 23 вересня 1651 р. авторства Абрахама ван Вестерфельда^[1];
- *на кінцевому форзаці:*
замальовка герців військ Речі Посполитої та запорозького війська під Білою Церквою 24 вересня 1651 р. авторства А. ван Вестерфельда.

---

1 Абрахам ван Вестерфельд (*нідерл.* Abraham van Westerveld) — голландський художник XVII ст., автор ряду замальовок пейзажів і архітектурних об'єктів українських міст, а також батальних сцен Визвольної війни українського народу під проводом Б. Хмельницького, очевидцем яких був сам.

Це та наступне зображення із видання: Dreściak J. *Kampanie wojsk Wielkiego Księstwa Litewskiego przeciw powstaniu Chmielnickiego w rysunkach Abrahama van Westervelt*, [w:] *Muzealnictwo wojenne*, 2000, nr 7, s. 422, 424.

Наукове видання

**Проект «Україна».
Повстання Війська Запорозького 1630 року
Документи і матеріали**

Упорядник
Ковалець Тарас Романович

Літературний редактор
Л. М. Ковалець

Головний редактор
О. В. Красовицький

Відповідальна за випуск
Л. І. Вакуленко

Художній редактор
О. А. Гугалова

Технічний редактор
Г. С. Таран

Комп'ютерна верстка
Т. Р. Ковальця

Підписано до друку 21.08.2017. Формат 84×108/32
Умов. друк. арк. 18,48. Облік.-вид. арк. 18,40.
Наклад 1000 прим. Замовлення №

ТОВ «Видавництво Фоліо»
вул. Римарська, 21А, м. Харків, 61057
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 5244 від 09.11.2016

Електронна адреса:
www.folio.com.ua
E-mail: market@folio.com.ua
Інтернет-магазин:
www.bookpost.com.ua

Надруковано з готових позитивів
у ТОВ «Видавництво Фоліо»
вул. Римарська, 21А, Харків, 61057
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 5244 від 09.11.2016

П79 **Проект «Україна».** Козацьке повстання 1630 року : док. і матеріали / упоряд., передм., прим. Т. Ковальця, худ. оформ. Л. Вировець. — Харків : Фоліо, 2017. — 352 с. : іл.

ISBN 978-966-03-7927-5

У збірнику здійснено коментовану археографічну публікацію історичних документів та матеріалів, які стосуються козацького повстання 1630 року під керівництвом Тараса Федоровича та Антона Бута, найуспішнішого до Хмельниччини збройного виступу Війська Запорозького проти Речі Посполитої. До видання увійшли різноманітні джерела: акти, кореспонденція, свідчення очевидців, матеріали сеймиків та сейму Речі Посполитої, літописні згадки, присвячені цьому козацькому виступові, та інші матеріали.

Особливу цінність має корпус джерел, нововиявлених в українських та польських архівосховищах, які друкуються вперше. Отримана з них інформація дає змогу дослідити повстання 1630 року, донедавна маловивчене в українській історіографії, набагато прискіпливіше, повнокровніше, заодно переосмислити окремі його аспекти (як-от, керівництво повстанців, стратегію сторін тощо), тим самим розвіяти деякі заскорузлі міфи про цю важливу подію нашої минувшини. Разом із перекладами документів сучасною українською мовою подано також їх оригінальні тексти.

Для науковців, викладачів і студентів, усіх, хто цікавиться історією України загалом і її козацькою добою зокрема.

УДК 94(477):323.269.6 «1630»
ББК 63.3(4Укр)45